

Rok Vilčnik rokgre

Naše gledališče

*Ko se bo vse spremenilo v spanje, ko bo še zadnja zgodba
ugasnila in ne bo več nikogar, da bi svetil po poti, taval
boš, igralec, in iskal žarek, ki bi ga oponašal.*

Nastopijo:

IVAN SERGEJEVIČ BALZAMOV, gledališki inšpektor

SOFRON VLADIMIRIČ KOŠKOV, gledališki direktor

ARINA NIKOLAJEVNA, najboljša igralka in direktorjeva žena

ROGOVILOV, dramski prvak in ambasador gledališča

LIZA, mlada igralka, ki je v resnici starka

FJODOR, gledališki šofer

PETJUŠKA, odčitovalec vode

NIKITA KANTAGRJUHIN, diplomirani gledalec

1. prizor

SOFRON VLADIMIRIČ in ARINA NIKOLAJEVNA.

Na odru je lik Sofrona Vladimiriča.

Na kolenih zavzeto nekaj išče.

Pride Arina Nikolajevna. Ona stoji.

ARINA NIKOLAJEVNA: Sofron Vladimirič, kaj vendar počnete?

SOFRON VLADIMIRIČ: Na odru je las, Arina Nikolajevna.

ARINA NIKOLAJEVNA: Las? Čigav las?

SOFRON VLADIMIRIČ: Še ne vemo.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako pa sploh vemo, da je?

SOFRON VLADIMIRIČ: Nekdo nas je prijavil.

ARINA NIKOLAJEVNA: Da je na odru las?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tako je. Gledališki inšpektor bo vsak čas tu.

ARINA NIKOLAJEVNA: Gledališki inšpektor? Od kdaj pa obstaja gledališki inšpektor?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne vemo točnega datuma.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kaj ni že dovolj, da imamo kritike?

SOFRON VLADIMIRIČ: To je samo njegova služba. Prav gotovo je človek na mestu. Ali mi boš pomagala?

ARINA NIKOLAJEVNA: Saj veš, da ne maram las na odru.

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj jih nihče ne. Razen če niso na glavi. Seveda urejeni. Čeravno včasih kakšna vloga zahteva kuštravost. Poglej, spet dlaka! To človeka tako onerazpoloži.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako dolga je?

SOFRON VLADIMIRIČ: Zakaj?

ARINA NIKOLAJEVNA: Lahko, da je las.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ni las. Dlaka je.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako ste lahko tako gotovi?

SOFRON VLADIMIRIČ: Menda poznam razliko!

ARINA NIKOLAJEVNA: Sofron Vladimirič, kaj zdaj počnete?

SOFRON VLADIMIRIČ: Premišljujem.

ARINA NIKOLAJEVNA: O čem?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kdaj dlaka postane las.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako to mislite, Sofron Vladimirič?

SOFRON VLADIMIRIČ: Gotovo obstaja natanko določena meja. Do sem je dlaka, od tu naprej pa las.

ARINA NIKOLAJEVNA: A boste nehali stresati neumnosti in raje pomislili, kdo nas je prijavil? Lahko nam zaprejo gledališče.

SOFRON VLADIMIRIČ: O tem bomo kasneje, Arina Nikolajevna. Sedaj je najvažnejše, da najdemo ta presneti las, preden bo inšpektor tukaj.

ARINA NIKOLAJEVNA: A dlake ga ne motijo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Če le niso predolge.

2. prizor

IVAN SERGEJEVIČ in FJODOR.

Dva stola na odru služita namenu.

Ivan Sergejevič in Fjodor sedeta nanju.

IVAN SERGEJEVIČ: No, posediva in se okrepčajva, ti mi pa tačas povej kaj o vašem gledališču.

FJODOR: Kaj vas pa zanima?

IVAN SERGEJEVIČ: Kako si že rekel, da ti je ime?

FJODOR: Fjodor.

IVAN SERGEJEVIČ: No, Fjodor, ali ti veš, kdo sem jaz?

FJODOR: Rekli so, da ste gledališki inšpektor in da vam ne smem ničesar povedati.

IVAN SERGEJEVIČ: Pa se boš tega držal?

FJODOR: Kaj pa vem.

IVAN SERGEJEVIČ: Če delaš pošteno, se nimaš česa bati.

FJODOR: Ne vem, če delam pošteno.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako ne veš?

FJODOR: Dandanes človek težko ve, kaj je pošteno.

IVAN SERGEJEVIČ: Seveda veš. Vsak človek ve, kaj je pošteno.

FJODOR: No, videti je, da jaz nisem med njimi.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako to misliš?

FJODOR: Poglejte: Naš direktor, Sofron Vladimirič, ti zapovejo “Naloži te plošče in jih zapelji na mojo parcelo.” Ti seveda to storiš. Potem pa ni marmorja za novi vhod v gledališče.

IVAN SERGEJEVIČ: Novi vhod gradite?

FJODOR: Ne. Samo starega bomo podaljšali. Sofron Vladimirič bi radi gledališče približali občinstvu.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšen pa je ta vaš direktor? A je dober z vami?

FJODOR: Dober, dober.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj se kremžiš in vzdihuješ? Povej po pravici!

FJODOR: Sofron Vladimirič se zelo trudijo za naše gledališče in so uvedli veliko modernih novitet, vendar je hudo, ko imajo njihova žena tiste svoje dneve.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšne dneve?

FJODOR: Ko ne igra, je zelo ... zelo ...

IVAN SERGEJEVIČ: No, kar povej.

FJODOR: Nesrečna.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj?

FJODOR: Njen mož ...

IVAN SERGEJEVIČ: Sofron Vladimirič?

FJODOR: Prav ta ... – pravijo, da pogreša aplavz.

IVAN SERGEJEVIČ: A tako?

FJODOR: Tako, ja. Arina Nikolajevna so občutljiva umetnica. Ko jo srečamo, je več ne pozdravljamo.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa?

FJODOR: Zaploskamo ji.

IVAN SERGEJEVIČ: In ko ima tiste svoje dneve?

FJODOR: Veste, problem je, ker edina ona in Rogovilov ...

IVAN SERGEJEVIČ: A misliš vašega dramskega prvaka?

FJODOR: Prav tega, ja. Našega največjega igralca. Samo ta dva vesta, kako v resnici izgleda dobra predstava.

IVAN SERGEJEVIČ: A Rogovilov tudi režira?

FJODOR: Odkar je dobil prstan za življenjsko delo, ne rabi več režiserjev. In če je on na urgenci, Arina Nikolajevna pa ima tiste svoje dneve ...

IVAN SERGEJEVIČ: Čakaj! Kje je?

FJODOR: Na urgenci.

IVAN SERGEJEVIČ: A se mu je kaj zgodilo?

FJODOR: Ne še. Zelo se boji, da se mu bo. Oziroma da se mu je. Veliko ga tišči v prsih.

IVAN SERGEJEVIČ: To pa ni prijetno.

FJODOR: In srce mu nepravilno bije.

IVAN SERGEJEVIČ: Aha.

FJODOR: Pa duši ga v grlu.

IVAN SERGEJEVIČ: Aja?

FJODOR: Včasih ne more pravilno zadihati.

IVAN SERGEJEVIČ: Tudi to?

FJODOR: Zadnjič mu je Arina Nikolajevna omenila, da ga je ena sama manira in je po celem telesu dobil osip.

IVAN SERGEJEVIČ: Osip? Kakšen osip?

FJODOR: On je tako rekel. Mi nismo nič videli. Zelo ga je moralo boleti, ker se je tako kremžil. Skoraj bi klicali rešilca. Ampak tako ali tako ne bi hotel priti.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj ne?

FJODOR: Prevečkrat je že prišel zaman.

IVAN SERGEJEVIČ: A po Rogovilova?

FJODOR: Ja, po njega.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj je hipohonder?

FJODOR: Ne, mislim, da je vodnar.

IVAN SERGEJEVIČ: Vodnar? Kakšen vodnar?

FJODOR: Oprostite, mislil sem, da sprašujete po horoskopu.

IVAN SERGEJEVIČ: Ampak Rogovilov se ne bi smel tako obnašati.

FJODOR: Vsi tako menimo. Še posebej, ker je ambasador gledališča.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj pa je ambasador gledališča?

FJODOR: Naredil je toliko dobrega za naše gledališče.

IVAN SERGEJEVIČ: Na primer?

FJODOR: Ko se je zaskalil, so odrske deske zamenjali.

IVAN SERGEJEVIČ: Pa ne bi on moral biti že v penziji?

FJODOR: Moral, moral, pa si je izprosil podaljšanje.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako pa to? A se še ni naveličal?

FJODOR: Sin hišo gradi, hčerka pa nov avto kupuje. Penzije pa veste, kakšne so.

IVAN SERGEJEVIČ: Ja, to je res.

FJODOR: Tudi knjigo piše.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšno knjigo? Avtobiografijo?

FJODOR: Neke vrste. Naslov bo *Pisma bralcem*.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne razumem.

FJODOR: On že iz mladosti piše v časopisno rubriko *Pisma bralcem*.

IVAN SERGEJEVIČ: Ta pisma bi izdal?

FJODOR: Ja.

IVAN SERGEJEVIČ: Pa so za kaj?

FJODOR: Ne vem. Nisem še nobenega prebral.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako ne? Saj so v časopisu.

FJODOR: Še ni nobenega odposlal.

IVAN SERGEJEVIČ: A se razumeta?

FJODOR: Če igra, še gre.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšen pa je to odgovor?

FJODOR: Vprašali ste me, če se razumeva.

IVAN SERGEJEVIČ: Vaš direktor, Sofron Vladimirič, in njegova žena, Arina Nikolajevna, vaša najboljša igralka, če se razumeta?

FJODOR: Ravno včeraj sta se vrnila iz Paname.

IVAN SERGEJEVIČ: Paname? Kaj sta pa delala v Panami?

FJODOR: Gostovanje.

IVAN SERGEJEVIČ: S katero predstavo pa ste šli gostovat?

FJODOR: Sama sta šla.

IVAN SERGEJEVIČ: Sofron Vladimirič vendar ni igralec.

FJODOR: Bog ne daj! On je električar.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako pa je prišel na direktorski položaj?

FJODOR: Pravijo, politika – jaz pa ne verjamem.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa ti misliš?

FJODOR: Znajde se.

IVAN SERGEJEVIČ: A to ni politika?

FJODOR: Ne.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako ne?

FJODOR: Politik je član samo ene stranke, on pa je v vseh.

IVAN SERGEJEVIČ: In kaj sta pravzaprav počela v Panami?

FJODOR: Saj vam pravim – gostovanje.

IVAN SERGEJEVIČ: S katero predstavo?

FJODOR: *Antigona*.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako *Antigona*, če sta šla samo ta dva? Kaj pa ostali ansambel?

FJODOR: Je šlo samo za tisti del, ko je Antigona zaprta.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa je z drugimi narobe?

FJODOR: Vse sorte.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako vse sorte?

FJODOR: To novo boli koleno.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj je še mlada.

FJODOR: Z rampe je padla.

IVAN SERGEJEVIČ: Sem slišal. Ampak sem mislil, da je že bolje.

FJODOR: Kaj bo bolje, šest metrov ni tako malo. Hvala bogu, da je preživela.

IVAN SERGEJEVIČ: Šest metrov? Kaj imate oder pod stropom?

FJODOR: Ne, to ne ...

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa?

FJODOR: Zagovoril sem se.

IVAN SERGEJEVIČ: Povej!

FJODOR: To, da je padla z rampe, ni res.

IVAN SERGEJEVIČ: Se mi je kar zdelo. Kaj pa je bilo?

FJODOR: Na vrvi smo jo imeli, ker je igrala angela v *Othellu*.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj v *Othellu* ni angela.

FJODOR: Naš dramatik ga je dal, da je bolj zanimivo.

IVAN SERGEJEVIČ: Dramatika imate?

FJODOR: Ja.

IVAN SERGEJEVIČ: To pa prvič slišim. Koga pa?

FJODOR: Nekega študenta. Sergejuška. Sin naše organizatorke je, Tatjane Pavlovne.

IVAN SERGEJEVIČ: No, ta je pa lepa.

FJODOR: Meni se ne zdi tako.

IVAN SERGEJEVIČ: Prosim?

FJODOR: Spodnjo čeljust ima preveč izbočeno. Kot polica je.

IVAN SERGEJEVIČ: Aja – njo misliš. Pustiva to. Ne želim opravljati.

FJODOR: Saj tudi jaz ne.

IVAN SERGEJEVIČ: In kako je potem padla – ta nova?

FJODOR: Ta mlada – Liza?

IVAN SERGEJEVIČ: Ja.

FJODOR: Sergejuška je ni dobro držal.

IVAN SERGEJEVIČ: A ni on dramatik?

FJODOR: Včasih še malo pomaga na odru.

IVAN SERGEJEVIČ: No, kako je prišlo do tega?

FJODOR: Gor jo je še povlekel, potem pa ni več zmozel njene teže.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa študira ta Sergejuška? Primerjalno književnost?

FJODOR: Ekonomist je. Nečak od Arine Nikolajevne.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj sta Arina Nikolajevna in Tatjana Pavlovna v sorodu?

FJODOR: Tukaj smo vsi v sorodu. V avli visi družinsko drevo – niste videli?
Kaj si zdaj zapisujete?

IVAN SERGEJEVIČ: Nič. Ti kar nadaljuj.

FJODOR: A sem preveč povedal? Sofron Vladimirič so mi zabičali, da ne smem nič. Naj bom samo vljuden, so mi naročili, in vas varno pripeljem. Samo meni se to ne zdi prav. Zakaj ne bi povedal, če kaj vem?

IVAN SERGEJEVIČ: Se strinjam. Ta nesreča se je zgodila kmalu za tem, ko se je mlada igralka, ta Liza, zaposlila v vašem gledališču, kajne?

FJODOR: Ja. Antigono bi morala igrati, pa jo je potem Arina Nikolajevna, naša najboljša igralka.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj pa najemate nekvalificirane študente?

FJODOR: Sofron Vladimirič menijo, da je tako stroškovno najbolj primerno.

IVAN SERGEJEVIČ: Nimate svojih odrskih tehnikov?

FJODOR: Imamo. Tri.

IVAN SERGEJEVIČ: In?

FJODOR: V bolnici so.

IVAN SERGEJEVIČ: Kar vsi trije?

FJODOR: Ja.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa jim je?

FJODOR: Nekaj v zvezi z organom za presnovo.

IVAN SERGEJEVIČ: A so pijanci?

FJODOR: Sofron Vladimirič ne dovolijo, da jih tako kličemo.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj ne?

FJODOR: Se ne spodobi za tako nobel teater.

IVAN SERGEJEVIČ: A inspicienta imate?

FJODOR: Jaguškin pa je na odvajanju.

IVAN SERGEJEVIČ: Od česa?

FJODOR: Od nekih substanc.

IVAN SERGEJEVIČ: A je narkoman?

FJODOR: Sofron Vladimirič ne dovolijo, da ga tako kličemo.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako pa?

FJODOR: Po imenu.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa ti?

FJODOR: Kaj jaz?

IVAN SERGEJEVIČ: Si zdrav?

FJODOR: Ja.

IVAN SERGEJEVIČ: Si prepričan?

FJODOR: Sem. Ravno prejšnji teden so mi zmanjšali odmerek.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšen odmerek?

FJODOR: Tablet.

IVAN SERGEJEVIČ: Za kaj?

FJODOR: Znam bit nasilen, če jih ne jemljem.

IVAN SERGEJEVIČ: Kam zdaj greš?

FJODOR: Na stranišče. Mislim, da bom moral vzeti eno.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj?

FJODOR: Tableto.

IVAN SERGEJEVIČ: Počakaj še hip, prosim.

FJODOR: Zakaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Za gledališkega šoferja veliko veš.

FJODOR: Se trudim po najboljših močeh.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa je z vašim drugim najboljšim igralcem ... kako se že piše?

FJODOR: Arhetip Ivanovič je trenutno v suspenzu.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj pa?

FJODOR: Zaradi neprimernega dotikanja.

IVAN SERGEJEVIČ: Koga pa se je neprimerno dotikal?

FJODOR: Biljeterk in včasih koga iz publike.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj je nor?!

FJODOR: Bi rad bil, ja. Bo mogoče kazen manjša. Po sodiščih ga vlačijo.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako zmorete brez njega?

FJODOR: Rogovilov tako ali tako ne mara soigralcev.

IVAN SERGEJEVIČ: Biljeterska služba deluje normalno?

FJODOR: Ne ravno.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa?

FJODOR: Naša stalna dekleta nimajo časa.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj ne?

FJODOR: Pravdajo se z Arhetipom Ivanovičem.

IVAN SERGEJEVIČ: Ste vsaj poskrbeli za primerno zamenjavo? Kaj zdaj gledaš proč?

FJODOR: Sofron Vladimirič so pripeljali dekleta od drugod.

IVAN SERGEJEVIČ: Od drugod? Od kod drugod?

FJODOR: Iz enega kluba.

IVAN SERGEJEVIČ: Nočnega?

FJODOR: Je bolj v tem času odprt, ja.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj to vendar stane celo premoženje!

FJODOR: Se pa spoznate na cene.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne ... mislim – ne ... slišal sem in mislim si. To so dekleta z nizko moralo. Za denar so pripravljena storiti kar koli.

FJODOR: To pa že ne bo res! Ko so jih Sofron Vladimirič prosili, da bi držale ta novo igralko v zraku ...

IVAN SERGEJEVIČ: Ko je bila angel v Othellu?

FJODOR: Ne, mislim, da je to bilo v *Antigoni*.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj tudi v *Antigoni* ni angela.

FJODOR: Nikjer ga ni, vendar ga naš Sergejuška obožuje.

IVAN SERGEJEVIČ: Ta študent?

FJODOR: Mislim, da je bil en od scencev takrat dramatik.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako en od scencev?

FJODOR: Če Sergejuška igra študenta, mora hoditi na predavanja.

IVAN SERGEJEVIČ: A on samo igra študenta?

FJODOR: Saj sem vam rekel, da je drugače ekonomist.

IVAN SERGEJEVIČ: Kateri od njiju zdaj tišči angela v *Othella* in *Antigono*, scenec ali ekonomist?

FJODOR: Vsi naši dramatikci imajo radi angele. Vi ne?

IVAN SERGEJEVIČ: Jaz nisem dramatik.

FJODOR: Kako veste?

IVAN SERGEJEVIČ: Najbrž res rabiš tisto svojo tableto.

FJODOR: Misliti si ne morete.

IVAN SERGEJEVIČ: Samo to še, pa lahko greš. Ta podatek, da ste najemali dekleta iz nočnega kluba, zagotovo drži?

FJODOR: Vidim, da si ne zapisujete več.

IVAN SERGEJEVIČ: Zaenkrat ne. Naj te to ne skrbi. Imam dober spomin.

FJODOR: Če vi tako pravite.

IVAN SERGEJEVIČ: Ta dekleta iz nočnega kluba ...

FJODOR: Kaj vas to toliko okupira?

IVAN SERGEJEVIČ: To so sila potratne reči.

FJODOR: Saj ni bilo tako drago. Je šlo za koprodukcijo.

IVAN SERGEJEVIČ: Z nočnim klubom?

FJODOR: Dali so nam dostojen popust. Pa njihova dekleta se ne pritožujejo čez Golopljoka.

IVAN SERGEJEVIČ: Koga?

FJODOR: Arhetipa Ivanoviča, našega drugega najboljšega – tega, ki se pravda.

IVAN SERGEJEVIČ: Aha. Zakaj so vam torej dali popust?

FJODOR: V lanski sezoni je bil v gledališkem abonmaju cel njihov nastop.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj se pa greste?!

FJODOR: Saj je bil abonma za odrasle.

IVAN SERGEJEVIČ: Še dobro! Torej otroški abonma še imate?

FJODOR: Ne več.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj ne več?

FJODOR: Sem vam rekel, kaj počne Golopljok.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako ste lahko šli v koprodukcijo z nočnim klubom?!

FJODOR: Banketi so pri njih.

3. prizor

ARINA NIKOLAJEVNA, SOFRON VLADIMIRIČ,

ROGOVILOV, LIZA.

Na odru štirje stoli opravljajo svoje poslanstvo.

Akterji sedijo na njih.

ARINA NIKOLAJEVNA: V mojem tekstu je las!

SOFRON VLADIMIRIČ: Krasno! Kar meni ga daj.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ni govora! Se ga ne dotaknem!

SOFRON VLADIMIRIČ: Bom kar sam ... (*Sofron Vladimirič stopi k Arini Nikolajevni in iz njenega teksta vzame las.*) Hvala, draga. (*Sede in si ga ogleduje.*) Prav lep primerek. Ni govora, da bi bila dlaka.

ROGOVILOV: Čigav je?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tako nedoločljive barve je.

ARINA NIKOLAJEVNA: Pospravi že to abotnost!

SOFRON VLADIMIRIČ: Bo raziskala služba za odnose z javnostmi.

Sofron Vladimirič vtakne las v žep.

ARINA NIKOLAJEVNA: Če bi kaj takega imeli.

ROGOVILOV: Moj gotovo ni.

LIZA (*Rogovilovu*): Kuzma Nikolajevič, vi vendar nimate las!

ARINA NIKOLAJEVNA: Pfej – samo to še manjka!

SOFRON VLADIMIRIČ: No, no, no, gospoda, brzdajmo svoje nagone. Ne želimo poseči po sredstvih.

LIZA: Kje pa je Arhetip Ivanovič?

SOFRON VLADIMIRIČ: Nujno se je moral zglasiti na sodišču.

ROGOVILOV: Prevedite za nas plebejce?

SOFRON VLADIMIRIČ: Priče so izginile.

ROGOVILOV: Zanimivo. Jih bomo sploh še kdaj videli?

ARINA NIKOLAJEVNA: Tega človeka je zdavnaj zapustilo čustvo za lastno dostojanstvo. Tak zarobljenec ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Nikogar se ne bomo odrekli! Gledališki ansambel mora biti grajen kakor trda skala. Ne ukvarjamo se s seciranjem žab. Gledališče je cerkev in mi smo služabniki religiji umetnosti!

ARINA NIKOLAJEVNA: Jaz tega teksta ne morem brati!

SOFRON VLADIMIRIČ: Dajte, no, Arina Nikolajevna, dragica, pa menda ne zaradi enega samega lasu?

ARINA NIKOLAJEVNA: To so same fraze!

ROGOVILOV: Dajte, no, dragica ...!

ARINA NIKOLAJEVNA: Veste kaj Rogovilov, nisem jaz vaša dragica! Sicer pa ... me zanima, kako bi reagirali vi? Se še prav živo spomnim, ko ste v svojem tekstu našli mrtvo miš. Kako dolgo ste bili na urgenci?

ROGOVILOV: Težko leto, priznam. Da ne bom povedal, kakšen obraz delate vi, ko dobite v roke domači tekst.

ARINA NIKOLAJEVNA: Imam pač občutljiv želodec. Vi pa ne marate azijske dramatike!

ROGOVILOV: Maram! In če že hočete vedeti, jo bomo naslednjo sezono igrali.

ARINA NIKOLAJEVNA: Katero predstavo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Češnjev vrt.

ARINA NIKOLAJEVNA: To je najbrž maslo tega nebodigatreba, tega gledališkega vohljača!

SOFRON VLADIMIRIČ: Arina Nikolajevna, lepo vas prosim, kaj če je kje v bližini?

LIZA: Vsem nam bo godilo malo spremembe.

SOFRON VLADIMIRIČ: Bravo, Liza! Tako mlada in polna nade!

ARINA NIKOLAJEVNA: In kam bomo na vrtu postavili grobnico?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj je važno, tako ali tako je prozorna.

ROGOVILOV: No, vsaj angel bo varen na drevesu.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ne bomo spet igrali *Othella*!

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakšnem drevesu, bes vas plentaj, Rogovilov, jih stresate danes! Kaj so vam vbrizgali na urgenci?

ROGOVILOV: Če bo češnjev vrt?

SOFRON VLADIMIRIČ: To je samo prispodoba za hrepenenje. Nobenih dreves ne bo.

ARINA NIKOLAJEVNA: Joj, kako sovražim te prispodobe! A lahko enkrat samkrat postavimo na oder nekaj, kar nima globljega pomena?

SOFRON VLADIMIRIČ: Seveda, Arina Nikolajevna, kar predlagajte. Kar izvolite ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Marelični vrt!

LIZA: Kaj to pa ni prispodoba?

ROGOVILOV: Če sodelujejo sadna drevesa, je pa že sadovnjak, to je moje mnenje.

SOFRON VLADIMIRIČ: Vse je prispodoba za nekaj.

LIZA: Tudi življenje?

SOFRON VLADIMIRIČ: Hm ... življenje? Prispodoba ...? Mogoče. Mogoče pa tudi ne. Izvrstno vprašanje. Prav kliče po dramtizaciji.

ARINA NIKOLAJEVNA: Rogovilov, pri priči se prenehajte drgniti po betici – vsi bomo imeli lase v tekstu.

ROGOVILOV: Se pardoniram. Stara razvada. Ko razmišljam, se vedno takole ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Boste že nehali! Kako znate bit naporni! Nalašč to počnete!

LIZA: Prosila bi, da nadaljujemo s temi lažnimi vajami. Mudi se mi na razgibavanje.

ROGOVILOV: Kako kaj gre tvoji nožici, draga Liza? Še vedno obrnjena narobe?

LIZA: Počasi se obrača na boljše.

ROGOVILOV: Obrača na boljše! Odlično povedano! Ste slišali, Koškov? Takih replik nam manjka!

SOFRON VLADIMIRIČ: Draga Liza, dokler ne boste popolnoma nared, ste oproščena igranja angela.

LIZA: Zelo prijazno od vas, Sofron Vladimirič. Hvala.

ARINA NIKOLAJEVNA: Na *Antigono* pa le pridi.

ROGOVILOV: Lepo vas prosim, s takšno nogo?

ARINA NIKOLAJEVNA: Bo pomagala pri aplavzu. To bo pa že zmogla. Roke ima zdrave. Naj ti ne bo nerodno.

ROGOVILOV: Za angela je nadarjena.

ARINA NIKOLAJEVNA: Tudi sama sem začela na aplavzu.

LIZA: Niste nikoli padli, Arina Nikolajevna?

ARINA NIKOLAJEVNA: Sem. Tale me je izpustil.

SOFRON VLADIMIRIČ: Take reči pogrevati, dajte, no! Pa toliko vode je že preteklo ...

ARINA NIKOLAJEVNA: No, torej, Sofron Vladimirič, katere bralne vaje vadimo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Nimaš škripta?

ARINA NIKOLAJEVNA: Las je v njem, ti beštija!

SOFRON VLADIMIRIČ: Zagotavljam vam, Arina Nikolajevna, to je zadnji las, ki ste ga našla v svojem tekstu!

ARINA NIKOLAJEVNA: Sita sem te!

ROGOVILOV: Kako pa to tako zagotovo veste, Sofron Vladimirič? Menda niste spet vohunili po naših didaskalijah?

SOFRON VLADIMIRIČ: Za koga me pa imate, Rogovilov?

ROGOVILOV: Mene že ne boste preslepili. Scenografijo in prizorišča mečete ven, poznam jaz vas! Vi bi še lastno mater slekli, če bi rabili njen kostum.

ARINA NIKOLAJEVNA: Če spet ne bo kostumov – se me pazi!

SOFRON VLADIMIRIČ: Ravnati je treba stroškovno najbolj primerno.

LIZA: Lahko začnemo, lepo prosim?

ROGOVILOV: Liza ima prav. Tudi sam nimam ves dan časa.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako da ne? Urgenca vendar dela 24 ur.

ROGOVILOV: 24 ur? Meni so rekli, da so ponoči zaprti.

ARINA NIKOLAJEVNA: Oh, kako vas morajo sovražiti!

ROGOVILOV: In med prazniki.

ARINA NIKOLAJEVNA: Gotovo imajo vsak dan praznik.

ROGOVILOV: Do kdaj imamo vaje?

ARINA NIKOLAJEVNA: Kdo jih je sploh razpisal?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tatjana Pavlovna, kdo bi drug.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ta ženska nima osnovnih manir!

SOFRON VLADIMIRIČ: Skušnje bodo potekale redno, dokler je pri nas gledališki inšpektor. Malo potrpljenja, prosim.

ROGOVILOV: Kje pa je ta možakar? Rad bi ga že srečal. Veliko mu imam za povedati.

SOFRON VLADIMIRIČ: Samo eno pomembno misel še podelim z vami: Držimo skupaj. Ničesar drugega. Lepo je, če smo složni in ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Sofron, politika!

SOFRON VLADIMIRIČ: Oprosti draga, spet me je zaneslo.

LIZA: Torej začnimo. Kaj rečem jaz?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kje imate škript, Liza?

LIZA: Ne vem.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako ne? Fjodor ti ga je pustil v garderobi.

LIZA: V kateri garderobi?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako "kateri", Liza? Tvoji vendar.

LIZA: Nikoli nisem imela garderobe.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kje pa se preoblačiš?

LIZA: Nikjer. To je moj kostum.

SOFRON VLADIMIRIČ: Aja, seveda! Nerodna reč. Se pardoniram!

LIZA: Saj so lažne bralne vaje. Se bom delala, da imam tekst.

ROGOVILOV: Tega pa jaz nimam napisanega. Katera stran je to?

LIZA: Druga.

ROGOVILOV: Sem tukaj. Samo pri meni ne gre tako. Piše ... Čakaj, kaj so to za ene številke?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakšne številke?

ROGOVILOV: Piše nekaj o davčnih oazah.

ARINA NIKOLAJEVNA: Rogovilov! Kaj imate panamski tekst? (*Sofronu Vladimiriču.*) Slišiš? Kaj ima Rogovilov panamski tekst?

SOFRON VLADIMIRIČ: Oprostite, to so moji privatni dokumenti.

Sofron Vladimirič vstane in vzame Rogovilovu tekst.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kot kaže, je prišlo do neljubega zapleta.

LIZA: Zaplet je v teatru vedno dobrodošel.

SOFRON VLADIMIRIČ: Izvolite tega.

Rogovilov prejme od Sofrona Vladimiriča drug tekst. Ta ga odpre.

ROGOVILOV: Koškov, vi ste imbecil! Oprostite, ne morem drugače formulirati.

SOFRON VLADIMIRIČ: Če bi se vsaj malo potrudili ...

ROGOVILOV: Žal ... tako piše v tem skriptu.

Rogovilov približa svoj tekst Sofronu Vladimiriču, ta se nagne naprej in prečita ...

SOFRON VLADIMIRIČ: "Koškov, vi ste imbecil!"

Sofron Vladimirič pokima Rogovilovu.

SOFRON VLADIMIRIČ: Zelo natančno ste prebrali.

ARINA NIKOLAJEVNA (*Sofronu Vladimiriču*): Kako je ta prišel do panamskega teksta?

ROGOVILOV: Kaj je sedaj to važno! Meni ste dali igrati številke! In to ne samo puste številke, ki označujejo strani ali štejejo dneve, določajo razdalje in vsebino stvari, to je cela gneča števil in računskih znakov, ki ne pomenijo nič! Nič! Števila, dolga čez celo stran, ki ne predstavljajo ničesar konkretnega, ničesar plemenitega in navdihujočega, samo zablodelo človeško naravo in ne povejo nič o velikih bridkosti in silnih strasteh, ki povzročajo velike spremembe v duši!

SOFRON VLADIMIRIČ: Rogovilov?

ARHETIP IVANOVIČ: Prosim, Sofron Vladimirič?

SOFRON VLADIMIRIČ: Zaprite že to histerično gofljo, da vam je ne bom jaz.

ROGOVILOV: Naj vam razkrijem najbolj živo bolečino, ki jo čutim zavoljo tega, kar slišim od vas ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj pošljem Fjodorja po manirko?

Nastane tišina.

SOFRON VLADIMIRIČ: Nadaljujmo, gospoda! Naj nam nekaj slabo prirojenih besed ne razvodeni lepega dne.

ARINA NIKOLAJEVNA: Besede, ta žalostna nujnost.

LIZA: Klepetati, večno samo klepetati ...

4. prizor

SOFRON VLADIMIRIČ in IVAN SERGEJEVIČ.

Pisalna miza se odru lepo poda.

Za njo sedi Sofron Vladimirič.

Vstopi Ivan Sergejevič. Direktor mu smelo stopi nasproti.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, le pogledajte si ga!

IVAN SERGEJEVIČ: Koga?

SOFRON VLADIMIRIČ: Koga?! Ja, vas vendar, dragi Ivan Sergejevič Balzomov, naš cenjeni gledališki inšpektor. Sofron Vladimirič, vaš najvdanejši služabnik. Kako smo vas veseli! Kako smo zadovoljni z vami, Ivan Sergejevič, celoten kolektiv.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj še nisem ničesar storil ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj vas lahko kar po imenu, kaj? Tudi vi mene, prosim vas, nič ne premišljuje. Slutim, da bova kaj kmalu zelo domača. Koškov za vas, dragi prijatelj. Redko komu dovolim, da me kliče po rodovniku, vam pa brez predsodkov blagovolim tudi to čast. Sedite, prosim.

IVAN SERGEJEVIČ: Hvala.

Sofron Vladimirič se vrne za pisalno mizo, Ivan Sergejevič sede njemu nasproti.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako smo vas čakali, misliti si ne morete. Vrsto let sem svoji ženi, naši največji igralki Arini Nikolajevni, zaskrbljeno ponavljal: Šment, kje se potika ta naš Ivan Sergejevič, gledališki inšpektor? Tako željan sem bil podeliti z vami napredek naše umetniške ustanove.

IVAN SERGEJEVIČ: To ni mogoče.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj ni mogoče?

IVAN SERGEJEVIČ: Gledališki inšpektor sem postal šele pred kratkim.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako zanimivo! Je možno, da se najini občutki glede tega tako razhajajo? Pa nič hudega, vsakemu se zdi kdaj kaj nemogoče, pa v resnici sploh ni tako. Zato je tu umetnost, kajne, da nam omogoči nemogoče. Vsekakor smo vam hvaležni.

IVAN SERGEJEVIČ: Za kaj?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ker krasite naše prostore s svojo prisotnostjo.

IVAN SERGEJEVIČ: Hvala, vendar to ni nič takega ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Ste prijetno potovali?

IVAN SERGEJEVIČ: Saj ni daleč ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Ravno prihajam z vaje, veste. Cel ansambel se je zbral, vestno ponavljajo in igrajo. Vzdušje je praznično kot na premieri. Sem se spozabil in jim tako malo zaploskal. Vidite – samo takole, mimogrede in dokaj zadržano, pa so me takoj prestrelili s pogledi. Tako so noter, da vam povedat ne morem. Prežeti z dramskim špiritom. Sem se brž pobral. Če pa je takšen užitek. Takšen užitek! Kako sem vesel, da živim v tem času – nemi pričevalec gledališke zgodovine. Trenutek ...

Prične nekaj iskati po mizi, po predalih, po suknjiču in kmalu najde.

SOFRON VLADIMIRIČ: Aha! Evo ga!

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj je to?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako “kaj je to”? Kaj ne vidite?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne.

SOFRON VLADIMIRIČ: V moji roki je.

IVAN SERGEJEVIČ: Ja, vašo roko vidim, vendar ...?

SOFRON VLADIMIRIČ: Res ne vidite?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne.

SOFRON VLADIMIRIČ: Čakajte, bom bliže ... med prstoma, poglejte.

IVAN SERGEJEVIČ: Dlaka ... – se mi zdi.

SOFRON VLADIMIRIČ: Dajte, no, resnično je predolgo za dlako!

IVAN SERGEJEVIČ: Las?

SOFRON VLADIMIRIČ: Natanko ste uganili! Bravo! Kakšen gledališki instinkt! Zagotavljam vam, da je to zadnjič!

IVAN SERGEJEVIČ: Ne razumem ...

SOFRON VLADIMIRIČ: To je las, ki je bil na odru.

IVAN SERGEJEVIČ: A mislite, da sem zato tukaj?

SOFRON VLADIMIRIČ: Arino Nikolajevno, moja žena, našo največjo igralko, precej muči, kdo nas je prijavil.

IVAN SERGEJEVIČ: Opravljam redni pregled.

SOFRON VLADIMIRIČ: Redni pregled, to že, vendar je pomembno, kdo si je izmislil ta red in v čigavem imenu ste tukaj. Vsak ima svoj red, veste, in lahko ga pregledujete, kolikor hočete, a vsega vam ga ne bo dano razumeti. Najlažje je s svojim redom siliti druge in pričakovati, da se ga bodo držali. Red se od reda razlikuje. Vzemite za primer naše gledališče. Naš red ti postane popolnoma jasen šele, ko se mu prilagodiš. Pred tem pa sploh ni nujno, da razumeš njegov ustroj. Iz tega se znajo izcimiti prav neljube situacije. Na prvo misel se mogoče zdi, da ga sploh ni, reda, pri nas, ampak to je samo zato, ker

vse tako lepo teče, da ga še opaziš ne. A bi malo vinčka, da si dušo privežete?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne, hvala.

SOFRON VLADIMIRIČ: Dajte, no, saj ne vozite.

IVAN SERGEJEVIČ: V službi ne pijem.

SOFRON VLADIMIRIČ: O, torej vi nikoli ne pijete!

IVAN SERGEJEVIČ: Lahko ostaneva uradna?

SOFRON VLADIMIRIČ: Seveda! Vse po škriptu.

IVAN SERGEJEVIČ: Telefon vam je zacingljal.

SOFRON VLADIMIRIČ: Sem slišal. Dobil sem sporočilo.

IVAN SERGEJEVIČ: Kar pogledjte. Bom že počakal.

SOFRON VLADIMIRIČ: Lepo od vas. Takoj bom.

Sofron Vladimirič pogleda na svoj telefon.

SOFRON VLADIMIRIČ: Samo pobrkljam ... Z občine se javljajo. Rogovilov spet prosjači. Saj veste: Rogovilov? Naš prvak in ambasador gledališča – gotovo ste že slišali zanj? Znamenita osebnost.

IVAN SERGEJEVIČ: Sem. In česa prosi?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ah, davi za ta svoj kip. Neverjetna zgodba! Najprej je dve leti hodil na občino, da so mu obljubili, da mu ga bodo postavili, zdaj pa jih masira zavoljo parcele. Rad bi ga imel pred teatrom, pa ni več prostora.

IVAN SERGEJEVIČ: Ker boste podaljšali vhod?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kdo vam pa je to natvezil?

IVAN SERGEJEVIČ: Fjodor, vaš šofer.

SOFRON VLADIMIRIČ: A ta še igra?

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj naj bi igral?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, našega šoferja. Pa saj niti naš ni! Tu okoli se potika, ker nima kaj za početi. Začel je sicer kot gledalec, a se je prav klavrno izkazal. Pa pride prepozno, pa na napačno predstavo, pa sede na tuj stol, pa ploska še pred koncem ... živce nam je frcljal. Si lahko mislite, kako je moralo biti igralcem. Moja soproga Arina Nikolajevna, naša najboljša igralka – njo morate nujno čimprej spoznati, zanosno bitje –, je bila vsa iz sebe. Rekla mi je: Ali jaz ali pa ta hlod! Kaj sem hotel. Naša najboljša igralka in še soproga povrhu. Nagnali smo ga. Potem pa je delal zgago pred vhodom, ko je na črno preprodajal abonmaje. Raje smo ga sami zaposlili. Ampak kaj se je hitro izpostavilo v vezi njega? Za nič pametnega ga ne moreš uporabiti! Seveda smo ga dali za dramaturga, pa se je hudič spečal s šepetalko in nam jo čisto skvaril. Zdaj pa je preglasna in ves čas dvomi o tekstu. Sem mislil, da bo kot šofer naredil še najmanj škode. Kako se človek lahko zmoti! Vse sorte idiotov nam je že pripeljal. Odpelje pa nikoli nič.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako je sedaj s tem kipom?

SOFRON VLADIMIRIČ: Stvar je taka – na platoju pred glavnim vhodom bova midva z Arino Nikolajevno, mojo cenjeno soporogo, našo najboljšo igralko. Sva si že v Panami ogledala marmor. To ne bo nič velikega, da ne boste mislili. En tak mavzolejček, dva kipčka, okoli pa parkec. Takole po sredini. Poglejte, ravno pregledujem te načrte. Napačno so zarisali električne vode.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj pa bodo kipi rabili elektriko?

SOFRON VLADIMIRIČ: Hočem, da ima fontana lastno svetlobo.

IVAN SERGEJEVIČ: Fontana? Niste rekli, da bo mavzolejček, parkec ...?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne bodite, no, tako pikolovski. Na vsako mojo besedo se obesite! A se jaz vtikujem v vaše načrte?

IVAN SERGEJEVIČ: Bo to zgrajeno z davkoplačevalskim denarjem?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ni mogoče, da tako mislite?! Kaj si pa predstavljate?! Imamo v gledališču poseben fond za take reči. So me v svetu zavoda posebej prosili, da ga odprem. Tako smo zadovoljni z njim, da smo ga že nekajkrat povečali. Še dobro, da ga imamo, ker se ves čas nekaj steka vanj.

IVAN SERGEJEVIČ: Kdo pa je v svetu zavoda gledališča?

SOFRON VLADIMIRIČ: Jaz, Arina Nikolajevna, moja cenjena soproga, naša najboljša igralka, in en študent.

IVAN SERGEJEVIČ: Njen sorodnik?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako pa veste? O, vi prebrisani kujon, vidim, da ste se že o marsičem pustili podučiti! Kaj ni krasna zasedba? Nobe-nih trenj. Tako složni že dolgo nismo bili.

IVAN SERGEJEVIČ: Vendar prvaku ne dovolite, da bi imel kip poleg vaju z ženo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Naj mu ga napravijo pred urgenco! Kaj se pa gre!

IVAN SERGEJEVIČ: Bajе ga tam sovražijo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ta Fjodor pa ima veliko gofljo, kaj? In to v tako kratkem času?

IVAN SERGEJEVIČ: Vmes sva se še malo ustavila. V bistvu me je pustil samega.

SOFRON VLADIMIRIČ: Je šel na stranišče?

IVAN SERGEJEVIČ: Tako je rekel.

SOFRON VLADIMIRIČ: Najbrž je moral vzeti eno tistih svojih tablet. In se ni vrnil?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ta se drži didaskalij kot klop. Se zgodi, se zgodi. Ampak sedaj ste tukaj in slabo bo kmalu pozabljeno. Ampak zakaj ste pravzaprav prišli? Saj je pri nas vse v najlepšem redu. In to v pozitivnem smislu.

IVAN SERGEJEVIČ: Prišlo je do nas, da se v vašem gledališču dogajajo nepravilnosti.

Sofron Vladimirič se sproščeno nasmeji.

SOFRON VLADIMIRIČ: Oprostite, ker se smejim. Zabava me. Nepravilnosti? Le kako? In kaj sploh pomeni ena taka beseda? V ednini na primer: Nepravilnost! Najbrž kar vsakomur svoje? Vas pa je pripeljala med nas. Radi bi kaj preverili. To je vaša služba. Država vas gotovo zelo čisla, da vas pošilja naokoli takole vohljati.

IVAN SERGEJEVIČ: Ostanimo civilizirani, prosim.

SOFRON VLADIMIRIČ: Brez skrbi, brez skrbi. Pri nas imamo visoko razvit čut za moralna vprašanja. Lahko vas mirne duše pomirim.

IVAN SERGEJEVIČ: Glede česa?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, da tudi vi lahko zaupate nam! Gre za recipročnost. Gonilo, ki drži svet v tečajih.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne razumem.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pogledjte, nekoč so me obtožili, da sem ponarejal pogodbe, celo podpise, prirejal evidence in uničeval določene dokumente, in kaj se je na koncu izkazalo? Ugotovilo se je, da mi ničesar ne morejo dokazati. Sporazumno smo se razšli, in to z visoko odpravnino, si lahko mislite! Potem sem jih seveda tožil zaradi nepravilnosti v postopku, in zdaj sem spet tukaj. Kjer ni nobenih nepravilnosti! Samo tu in tam kakšno trenje zaradi razlik v mišljenju. Pha – nepravilnosti! Kako se ta beseda že sliši. Kot prvovrstna zdravniška diagnoza. Nekaj v vašem telesu deluje nepravilno. Naj vas nič ne skrbi, samo umrli boste. Nepravilnosti torej. Na primer?

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj “na primer”?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, te vaše nepravilnosti, Ivan Sergejevič, dragi naš gledališki inšpektor! Rad bi slišal, kakšne. Česa smo obtoženi?

IVAN SERGEJEVIČ: Saj še niste obtoženi. Kot ste sami rekli – preveriti je treba.

SOFRON VLADIMIRIČ: Na primer?

IVAN SERGEJEVIČ: Vaša žena v predstavi, v kateri igra Antigono, nosi pristen krzneni plašč in biserno ogrlico iz originalnih biserov.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pha – v predstavi, “v kateri igra Antigono”!

IVAN SERGEJEVIČ: Je kaj narobe?

SOFRON VLADIMIRIČ: Smešno se sliši.

IVAN SERGEJEVIČ: Da po nepotrebnem zapravljate?

SOFRON VLADIMIRIČ: Dragi moj Ivan Sergejevič, jaz verjamem, da vam je kar precej jasno, kakšen poklic si je izbrala Arina Nikolajevna. To niso rokavice, ki jih slečeš in odložiš v predal in ne misliš več na njih. To je nekaj, kar nosiš s seboj 24 ur na dan. Nimaš kam odložiti. Ker si ti sam ta predal. A nisem fino povedal?

IVAN SERGEJEVIČ: Kako je sedaj s plaščem in ogrlico?

SOFRON VLADIMIRIČ: Zapirate obroč, kaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Popolnoma nič ne zapiram.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj hišo so vam tudi omenili?

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšno hišo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ah, nič. Imate prav, ostaniva raje pri plašču in ogrlici. Saj to je samo za posebne priložnosti.

IVAN SERGEJEVIČ: Na primer?

SOFRON VLADIMIRIČ: Za gostovanja.

IVAN SERGEJEVIČ: Kot to v Panami?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ni scenografije, pa smo malo pokompenzirali.

IVAN SERGEJEVIČ: Če je ves čas zaprta v grobnici, ne rabi kostuma.

SOFRON VLADIMIRIČ: Grobnica je steklena.

IVAN SERGEJEVIČ: Potem je nekaj scenografije?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne, ni.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako ni? Saj gre za steklo.

SOFRON VLADIMIRIČ: V resnici ni. Ničesar ni. Niti stekla. Ona odigra tako, kot da je. Tako ali tako se ne vidi. Morali bi jo videti, kako pričljivo tipa po steklu ... In kako anatomsko se ji obraz izmaliči, ko se pritisne obenj. Brez pomislekov lahko govorimo o zmagoslavnem sozvočju vseh segmentov gledališke uprizoritve!

IVAN SERGEJEVIČ: Kdo pa je to pogruntal?

SOFRON VLADIMIRIČ: Naš dramatik.

IVAN SERGEJEVIČ: Ekonomist?

SOFRON VLADIMIRIČ: A ga poznate?

IVAN SERGEJEVIČ: Slišal sem zanj. A je nadarjen?

SOFRON VLADIMIRIČ: V svetu zavoda je nepogrešljiv.

IVAN SERGEJEVIČ: Pisatelj?

SOFRON VLADIMIRIČ: Še nobene knjige ni prebral.

IVAN SERGEJEVIČ: Ima opravljen vsaj kak tečaj? Je zahajal v dramski studio? Gledališko šolo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Gledališka šola? Da kaj takega v resnici obstaja? Arina Nikolajevna, moja cenjena soproga, naša najboljša igralka, mi je že omenila, da je obiskovala eno tako zavetišče, pa sem mislil, da me krepko vleče. Kakšne predmete pa poučujejo? Pretvarjanje in zavajanje, oponašanje in spakovanje?

IVAN SERGEJEVIČ: Kako je sedaj s tem "dramatikom"?

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj sem vam že povedal, da je Sergejuška sin naše organizatorke Tatjane Pavlovne.

IVAN SERGEJEVIČ: To vem. Pa zna pisati?

SOFRON VLADIMIRIČ: Seveda. Tako zaostali pa nismo!

IVAN SERGEJEVIČ: Mislim drame.

SOFRON VLADIMIRIČ: Zakaj bi pa drame pisal?

IVAN SERGEJEVIČ: Če pa je dramatik!

SOFRON VLADIMIRIČ: Oh, to je samo klasifikacija njegovega delovnega mesta. Za glino je nadarjen.

IVAN SERGEJEVIČ: Torej niti ekonomist ni?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne. To ga samo tako kličemo, da vemo, kaj igra.

IVAN SERGEJEVIČ: Pa se vam to ne zdi nič sporno?

SOFRON VLADIMIRIČ: Joj, mar je to sporno? Mislite?

IVAN SERGEJEVIČ: Seveda.

SOFRON VLADIMIRIČ: Tako daleč pa se nanj ne spoznam. Dobro, da ste omenili. Bomo spisali memorandume, razposlali okrožnice. Uporabili bomo vse vzvode!

IVAN SERGEJEVIČ: Saj nima primerne izobrazbe in ne znanja za to delovno mesto.

SOFRON VLADIMIRIČ: Vidite, tako pa še nisem pogledal na to stvar. A je to velika napaka?

IVAN SERGEJEVIČ: Take stvari so urejene z zakoni in zakonskimi akti.

SOFRON VLADIMIRIČ: Uh, kako resno se izražate. Res ne bi deciliter vinčka?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne, hvala.

SOFRON VLADIMIRIČ: Vaš prejšnji kolega ga je oboževal. Vsako leto smo mu ga cel sod prepeljali v glavno mesto. Ta ti je bil mojstrovina! Nadnaraven poštenjak, to vam lahko zagotovim. Z vso duhovno opremo. Kako je kaj? Še vedno nosi brado?

IVAN SERGEJEVIČ: Brado?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, tisto gosto, črno brado. Stalno se mi je zdel tako zanimiv. Na glavi nič, pod nosom pa tak kožuh.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne vem, kdo bi to bil.

SOFRON VLADIMIRIČ: Vedno sva kadila cigare iz tiste njihove aktovke.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj me tako gledate?

SOFRON VLADIMIRIČ: Vi ne kadite?

IVAN SERGEJEVIČ: Žal nimam te razvade.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pa bi vam prav gotovo pristajala.

IVAN SERGEJEVIČ: Jaz sem prvi gledališki inšpektor v naši državi. Pred menoj ta funkcija še ni obstajala.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj ne poveste! Kdo pa je potem hodil k nam?

IVAN SERGEJEVIČ: A bi lahko dobil v pregled račune, pogodbe, anekse, prihodke, odhodke ...?

SOFRON VLADIMIRIČ: Joj, nehajte, saj se mi bo še zavrtelo od vseh teh vaših strokovnih izrazov!

IVAN SERGEJEVIČ: Nič lažjega – napotite me k računovodkinji.

SOFRON VLADIMIRIČ: Obvladate pa, ni kaj. Najbrž so zelo zadovoljni z vami. Takoj ko se Tatjana Pavlovna vrne s službenega potovanja, vaju seznanim. To vam je najplemenitejše, najbolj ljubeče in vsakršnih žrtev zmožno bitje. Všeč vam bo. Nobene transakcije se ne ustraši.

IVAN SERGEJEVIČ: Kje pa je?

SOFRON VLADIMIRIČ: Na dopustu. Ali sploh kaj poslušate?

IVAN SERGEJEVIČ: Rekli ste na službenem potovanju.

SOFRON VLADIMIRIČ: Aja? Da sem tako rekel? Potem bo že tako. No, vsekakor ji ni hudega, ne rabi vas skrbeti.

IVAN SERGEJEVIČ: Kje je na službenem potovanju?

SOFRON VLADIMIRIČ: Aja, to sprašujete. Čakajte ... mislim, da se reče ... nekaj na črko M ... Mmmm ... aha, že vem. Tule imam njeno razglednico: Tihomorski otoki. Ja, tam je.

IVAN SERGEJEVIČ: Na službenem potovanju?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, seveda. Obiskuje tamkajšnja gledališča in si nabira izkušnje. Nas zanima svet, veste. Mi nismo eni tistih, ki se zaprejo v svoj brlog in se zadovoljijo z borno domačo produkcijo.

IVAN SERGEJEVIČ: A ste zato bili v Panami?

SOFRON VLADIMIRIČ: Izredno uspešno gostovanje!

IVAN SERGEJEVIČ: Res ni bilo možnosti gostovati kje bliže?

SOFRON VLADIMIRIČ: Seveda so bile priložnosti! Nič koliko! Na vse strani nas vabijo! Vendar so v Panami tako navdušeni nad našimi predstavami, da človeku srce ne da, da bi jih zavrnil. Skoraj vsako našo *Antigono* so že videli. To je zdaj pri njih najbolj razširjeno ime za otroke: Antigona. Pa ni važno, ali je punčka ali fantek.

Pojavi se Petjuška.

PETJUŠKA: Gospod direktor?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj je, Petjuška?

PETJUŠKA: Žarnica je šla.

SOFRON VLADIMIRIČ: Takoj pridem. Žal mi je, opravki kličejo. Vedno se kaj najde. Peza tovrstne funkcije, kaj se tu more. To pa je naš Petjuška. Vam bo on pokazal po gledališču. Pri nas je že, odkar je bila na tem mestu še gola planjava.

Sofron Vladimirič odhiti. Ivan Sergejevič in Petjuška se gledata.

IVAN SERGEJEVIČ: Za kaj si zadolžen?

PETJUŠKA: Vodo odčitavam.

5. prizor

IVAN SERGEJEVIČ in PETJUŠKA.

Oder poživi raznovrstno pohištvo.

Dotična se znajdetata sredi njega.

IVAN SERGEJEVIČ: Petjuška, kje sva?

PETJUŠKA: Na odru.

IVAN SERGEJEVIČ: Prosim?

PETJUŠKA: To je naš veliki oder.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj zgleda kot skladišče. In tu v omari so oblačila in ostanki hrane na mizi.

PETJUŠKA: Trenutno nas nekaj stalno živi tukaj.

IVAN SERGEJEVIČ: Na odru?

PETJUŠKA: Taki časi so, gospod.

IVAN SERGEJEVIČ: In kje ste, ko je predstava?

PETJUŠKA: Gremo v zaodrje, otroci pa se potuhnejo.

IVAN SERGEJEVIČ: Otroci?

PETJUŠKA: Oni so ob osmih že v posteljah. Predstava pa se takrat šele začne. Le ob premierah so lahko nekoliko dlje pokonci. Razen če gre za kako domače delo. Takrat jočejo in jih je treba tolažiti.

IVAN SERGEJEVIČ: V postelji so? Kje? Tukaj na odru?

PETJUŠKA: Nimajo kam drugam.

IVAN SERGEJEVIČ: Kje pa je mali oder?

PETJUŠKA: Tam, kjer je trenutno vinotoč.

IVAN SERGEJEVIČ: Vinotoč?

PETJUŠKA: Človek se mora nekje sprostiti.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne morete vendar živeti na odru.

PETJUŠKA: Oder je naš dom.

IVAN SERGEJEVIČ: Ampak tukaj potekajo tudi vaje?

PETJUŠKA: Kakšne vaje?

IVAN SERGEJEVIČ: Ja, za nove predstave.

PETJUŠKA: Hm ... mislite?

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa me tako čudno gledaš?

PETJUŠKA: Mi nimamo vaj.

IVAN SERGEJEVIČ: Prosim?

PETJUŠKA: V našem gledališču ni vaj.

IVAN SERGEJEVIČ: Petjuška, ne imej me za norca!

PETJUŠKA: Nikakor vas nimam, gospod! Za trenutek se mi je zdelo, da imate vi mene.

IVAN SERGEJEVIČ: Vaš direktor mi je še malo prej rekel, da je ravno prišel z ene.

PETJUŠKA: To se oni napravljajo zaradi vas. Njegova ekscelenca velikokrat ne mislijo tako, kot se izrazijo.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne morem verjeti! Kako pa potem osvojite tekst in delo postavite na oder, če ni vaj? Vaje so ja nujne!

PETJUŠKA: Ja, pa ne pri nas.

IVAN SERGEJEVIČ: A me res ne vlečeš?

PETJUŠKA: Ne – saj vam pravim! Kaj bi imel od tega? Saj si niti ne bi upal, gospod. Vi ste gledališki inšpektor. Če kaj ne bo prav, bo po nas. Tega pa si res ne želim. Imam dve hčeri. Ta večja gre kmalu v srednjo

šolo in mogoče sploh ne bo rabila, če bo igralka, ta druga pa je pravi drobižek in bo mogoče ravno pravšnja za angela.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako pa potem študirajo tekst?

PETJUŠKA: Mislite, kako igralci znajo tekst?

IVAN SERGEJEVIČ: To, ja.

PETJUŠKA: Arina Nikolajevna in prvak Rogovilov znata svojega na pamet že od prej.

IVAN SERGEJEVIČ: In če se zgodi, da ga pozabita? Si pomagata med sabo?

PETJUŠKA: Ne moreta. Govorita vsak svoj tekst.

IVAN SERGEJEVIČ: Govorita vsak "svoj" tekst? Kako to sploh izgleda?

PETJUŠKA: Odlično! Vse predstave so zelo obiskane. Včasih kdo ostane celo do konca.

IVAN SERGEJEVIČ: In scenerija je vedno enaka?

PETJUŠKA: Odkar sem pripeljal to pohištvo, ga ni še nihče premaknil. Če si izmislijo kaj novega, pa se delamo, da je prozorno.

IVAN SERGEJEVIČ: Ti si scenograf?

PETJUŠKA: Ne, to pa ne. Žena včasih kaj okrasi. Ima dar za to.

IVAN SERGEJEVIČ: Kje pa je sedaj tvoja žena?

PETJUŠKA: V službi. Dela pri elektro distribuciji. Zdaj bo počasi ura, ko imajo pavzo za malico. Ji bom nekaj na hitro pripravil. A se nam boste pridružili?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne, hvala. Kako vam direktor sploh kaj takega dovoli, da živite tukaj in vse ostalo?

PETJUŠKA: Na hiši mu delamo.

IVAN SERGEJEVIČ: Na hiši?

PETJUŠKA: Zdaj mu ravno pokrivamo streho. Upam, da boste napisali pozitivno poročilo, da država končno dvigne sredstva na nivo, ki si ga ta teater zasluži. Lepo bi bilo, če bi mu uredili dovoz še pred zimo. Takrat se tam vse pogreza, ker je tako močvirnato. Napisal sem igro o tem.

IVAN SERGEJEVIČ: Ti?

PETJUŠKA: Zakaj pa ne jaz?

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pravzaprav počneš tukaj?

PETJUŠKA: Števec za vodo odčitavam, saj sem vam povedal.

IVAN SERGEJEVIČ: Ampak napisal si igro? Gledališko?

PETJUŠKA: Gledališko, kajpak.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšno pa?

PETJUŠKA: Naslov je *Kombi se pogreza*. Govori o paru, ki ne more imeti psa, ker nima balkona.

IVAN SERGEJEVIČ: A ne o kombiju?

PETJUŠKA: Zakaj bi govorila o kombiju?

IVAN SERGEJEVIČ: Po naslovu sodeč ...

PETJUŠKA: Kombi je samo realističen moment, pogrezanje je ključno.

IVAN SERGEJEVIČ: Pa si že komu pokazal te svoje igre?

PETJUŠKA: Pokazal sem jih svojim sorodnikom. Brat je imel pred kratkim abrahama in smo eno uprizorili.

IVAN SERGEJEVIČ: To zadnjo o pogrezanju?

PETJUŠKA: Ja.

IVAN SERGEJEVIČ: In kakšne so bile reakcije?

PETJUŠKA: Tihon Prometejev, moj brat, pravi, da je struktura sicer natančno premišljena in oblikovana s poslušom do vseh oseb in dilem, ki jih te odpirajo, vendar manjka najpomembnejša značilnost.

IVAN SERGEJEVIČ: Igralec?

PETJUŠKA: Ne. Filmsko platno. On je velik oboževalec posnetega gledališča.

IVAN SERGEJEVIČ: Ali mogoče misliš film?

PETJUŠKA: Nerad sliši to besedo. Drugače pa je bil na koncu kar lep aplavz. Teta je rekla, da se ji že dolgo ni zgodilo, da bi se ji juha ohladila. Bi želeli kdaj pogledati moje drame? Imam jih za vse priložnosti: birma, god, abraham seveda, pogreb, sedmina, vračanje dolga, nevračanje dolga, krst, obhajilo, obrezovanje, poroka, ločitev, varanje, vohunjenje, obrekovanje, vojne, ujme, dolgčas, vesele priložnosti, čakalne vrste ...

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj si pa napisal za čakalne vrste?

PETJUŠKA: Zgodi se v čakalnici. Glavno vlogo igra zvočnik na steni, ki kliče ljudi. Ljubo mi je, kadar imajo stvari glavno vlogo. Najraje imam dialoge med stvarmi. Pri njih je vse tako jasno. Nič dvoumnosti.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako to misliš?

PETJUŠKA: Ker ne igrajo. So, kar so. Pa četudi napišeš, da bo omara, bo omara – pa ni važno, ali iz mahagonija ali iz iverice. Vsak bukselj bo vedel, da je to omara. Igralec bi pa rad vedel vse: Je to omara s predali, kako se odpirajo vrata, kakšne so kljuke, je enokrilna, dvokrilna, polakirana, stilna, komoda, garderobna ...? To večno iskanje smisla v liku! Zakaj je to tako potrebno? Najbolj verodostojno vsekakor je, ko se ne igra. Dajte igralcu igrati omaro, pa boste videli, kaj bo storil s seboj, spakedrano pohištvo, v katero človek še nogavic ne bi

pospravil. Vam povem primer: Prejšnjekrati naša najboljša igralka govori Antigono, ravno tisti del na koncu, ko zapušča moža ...

IVAN SERGEJEVIČ: Mislim, da to ni Antigona.

PETJUŠKA: Seveda je.

IVAN SERGEJEVIČ: Kolikor vem, je to konec ene druge igre.

PETJUŠKA: Ma, dajte no?

IVAN SERGEJEVIČ: Resno vam govorim – to je Ibsenova *Nora*.

PETJUŠKA: To, da je nora, tudi sam dobro vem.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne mislim nora kot nora, ime ženskega glavnega lika v tej drami je Nora.

PETJUŠKA: A me lahko nehate mesti?

IVAN SERGEJEVIČ: Če pa pravite, da je Antigona govorila besedilo Nore?

PETJUŠKA: Saj ga vedno.

IVAN SERGEJEVIČ: Vedno?

PETJUŠKA: Seveda! Vedno, kadar igra Antigono, govori besedilo od Nore. Po tem je znana. Mislite, da bi bila drugače tudi tako popularna?

IVAN SERGEJEVIČ: Popularna je?

PETJUŠKA: Vsekakor! V Panami jo obožujejo! Novorojence imenujejo po njej. A lahko nadaljujem?

IVAN SERGEJEVIČ: Seveda. Izvoli.

PETJUŠKA: Hvala. Tako ti ona sredi Nore spet začne žebrati to svojo Antigono, dočim naš prvak in ambasador Rogovilov pa je odlično zastavil svojega Leara ...

IVAN SERGEJEVIČ: Čakaj, kaj ni Torvald Norin mož?

PETJUŠKA: A bova spet šla skozi to?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne, oprosti, kar nadaljuj.

PETJUŠKA: Hvala. Ko pade z neba, kot bi ji kdo odrezal krila, naša nova lepa, mlada igralka.

IVAN SERGEJEVIČ: A ni bilo to v *Othellu*?

PETJUŠKA: Bejžite, no – kaj bo pa angel v *Othellu*?

IVAN SERGEJEVIČ: Saj tudi v *Nori* ...

PETJUŠKA: Če pa je *Antigona*, pri moji duši!

IVAN SERGEJEVIČ: Rogovilov je govoril Leara.

PETJUŠKA: Jaz sem se odločil za Antigono. Ste res že bili v gledališču?

IVAN SERGEJEVIČ: Seveda!

PETJUŠKA: Ne vem, no, ko dajete take pripombe, se mi zdi, da ste danes sploh prvič blizu odra.

IVAN SERGEJEVIČ: Nadaljuj. Ne bom te več prekinjal.

PETJUŠKA: No, hvala, bi vas lepo prosil. Drugače ne bom nikoli končal. Sedimo tako v parterju, jaz gledam Antigono, moja žena pa Leara – mislim, da je bilo med občinstvom razmerje nekako 60 proti 40, seveda govorim o procentih; večja številka gre prav gotovo v prid prsati Antigoni. Angel torej leži na tleh in stoka. Krvi sicer ni bilo – ampak to samo zato, ker je bila maskerka ravno pri frizerju –, se je pa lepo videlo, da leži v sila nenaravnem položaju. In Antigona in Lear se pričneta gladko malo pogovarjati z njo, si lahko mislite?! Kakšna blamaža! Sprašujejo jo, če jo boli, kako ji lahko pomagajo, če bo kozarec vode in take stvari. In ta avša jim še odgovarja! Med njimi se vzpostavi dialog! Oj, kako sovražim to moderno gledališče!

Od kdaj, prosim vas lepo, od kdaj pa gledališče zrcali resničnost?! In si mislim: No, krasno, zdaj bodo pa vsi začeli uporabljati ta princip, ga razvijati in priditi. Kaj takega se nikoli ne zgodi med stvarmi. Če že kaj pade – popravimo, zamenjamo, pa je. Tale naša pa kar takoj na bolniško. Kot da je za Antigono treba biti zdrav.

IVAN SERGEJEVIČ: A tudi ona igra Antigono?

PETJUŠKA: Vse igramo Antigono. Kam zdaj greste? Ne boste počakali, da pripravim kaj za pod zob? Imam panamsko gibanico. Slišite?! Kam greste?

Ivan Sergejevič odide.

6. prizor

SOFRON VLADIMIRIČ in NIKITA KANTAGRJUHIN.

Pisalna miza se odru še vedno lepo poda.

Sofron Vladimirič, ki sedi za njo, pa njej.

Iz parterja se na oder vzpne Nikitka.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Vaša ekselenca ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Nikitka? Kaj je to? Kam spet siliš?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Oprostite, ker motim.

SOFRON VLADIMIRIČ: Angela ne bo, dokler se Liza ne pocajta.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Saj ne gre za to ... Bomo že zdržali.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj pa še?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Gre za drugotno zadevo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Spet ta vaš sindikat gledalcev? Ta vaša mafij-ska združba! Kje ste že videli, da bi šel cel sindikat na gostovanje! Opustite!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Saj ne bi rabili zraven osebno, samo račune bi nam odprli ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Boš tiho, da bi te vrag! Kakšne račune?! Daj si že enkrat vbij to v svojo gledalsko betico, gledalci nimate svojih računov! Sem ti jaz kriv, da nočeš za dramatika?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Samo zvabiti me hočete ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Boš nehal s temi predrznostmi!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Vaša ekselenca, o tem sva že tolikokrat ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Pa bova še ničkolikokrat! Zakaj nočeš za dramatika?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Saj veste, da je to le moje skromno mnenje ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Bla, bla, bla – povej že?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Nočem, da me imajo grdo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne razumem.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Saj me tudi kot gledalca imajo grdo – mislim ... tile vaši, tu v teatru. Po eni strani se mi dobrikajo, po drugi – še posebej, če mi kaj ni všeč – pa me takoj razglasijo za topoumneža in mlačneža. Seveda razen teh novih biljeterk. Ampak, ko pa sem s svojimi ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Gledalci.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Gledalci, ja ... pa se razumemo.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, sedaj pa poantiraj.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Dramatika pa lahko imajo vsi grdo – in gledalci in osebje gledališča.

SOFRON VLADIMIRIČ: Smo hudobni ali kako?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Milo rečeno, prav vsak si ga lahko privošči, pa četudi ni on kriv za slabo predstavo. To človeka tako deprimira. In vsi takoj pričakujejo od njega novo veliko delo. Ni čuda, da jih toliko odneha ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako pa vse to tako dobro veš? A si že bil dramatik?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Moj pokojni oče je bil. Na koncu je reklame pisal.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pokojni?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Z odra se je zagnal. V prostor za orkester. Zelo žalostno.

SOFRON VLADIMIRIČ: Verjamem. Smrt je dolgotrajna reč.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Na notno stojalo se je nabodel.

SOFRON VLADIMIRIČ: Še to! Se je dalo popraviti?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Na vso srečo je bilo njegovo. Violo je hotel igrati, pa mu njegova žena, moja ljubezniva mati, ni dovolila. Kako se je lahko tako globoko nasadil, sam bog ve. Morala je biti strašanska sila. Ginil je kakor sveča, revež, počasi in neizbežno.

SOFRON VLADIMIRIČ: Nikitka, malokatero gledališče se lahko pohvali s takim gledalcem kot si ti: natančen si, noben gib ti ne uide, spremljaš

besede, kot da so tvoje, razlikuješ med tragedijo in dramo, imaš močne dlani in dobro ploskaš ter veš vstati za stoječe ovacije, a se mi srce para, ker nočeš med dramatike, tako gobčen, kot si. Bi lahko brez problema počel oboje. Bi že uredili. Kadrovske rošade znotraj takih zavodov niso novost. Vendar te razumem. Ko sem bil jaz dramatik, sem se počutil natanko tako, natanko tako.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Vi ste bili dramatik?

SOFRON VLADIMIRIČ: Hudič v sili muhe žre. Kaj te je torej prineslo, Nikita Kantagrjuhin?

Nikita prične mencati.

SOFRON VLADIMIRIČ: Zini že!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Pritožbo bi rad vložil, vaša ekselenca.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pritožbo? V zvezi s čim?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Sit sem tega, da na vsaki ponovitvi igrate drugače.

SOFRON VLADIMIRIČ: Lažeš! Zato pa si samo gledalec!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ne lažem!

SOFRON VLADIMIRIČ: Dokaži!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Na zadnji ponovitvi je na tla padel angel.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, in?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Drugekrati je vedno mehko prilebdel.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ti mali hinavski agitator! A misliš, da boš pri meni zganjal revolucijo, kaj?! Kar pod nosom se obriši! Lahko se pri tej priči spraviš v opero s temi svojimi nečloveškimi zahtevami! Boš videl, kako ti bo tam! Tam ploskajo že na začetku!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Imam pisno pritožbo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pisno, kaj? No, to je pa nekaj novega. Daj, da vidim.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Izvolite.

Nikitka izroči dokument. Sofron Vladimirič bere.

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj to je izvrstno napisano! Kateri dramatik je to sestavil?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ne spomnim se imena. Bil je en tak star, v togi.

SOFRON VLADIMIRIČ: Aha, najbrž bo Sofokles. Bomo na svetu gledališča predebatirali. Lahko greš.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Samo to?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako, samo to? Kaj še hočeš? Pojdi v avditorij vadit odvijanje tistih vaših bombonov proti kašlju, poštene ljudi pa pusti, da strokovno opravljajo svoje delo.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Baje imajo igralci vaje.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj je, podgana? Si zavohal kri? Kakšen gledalec pa si, da verjameš vse, kar slišiš na odru?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Saj še nisem dolgo. Komaj eno leto je, kar sem diplomiral.

SOFRON VLADIMIRIČ: Eno leto, praviš, pa si že tako nepogrešljiv? Čakaj, saj si že leta z nami!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Prisotnost in izpite sem imel dokaj hitro opravljene, samo k diplomi se nisem spravil ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Katero smer si diplomiral?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Tragedija in resne drame. Zraven pa sem vzel še stand up, da nabere dovolj ur.

Sofron Vladimirič se prične dušiti. Z roko pokaže Nikitki na grlo ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Bombon ...!

Nikita takoj seže v žep in izvleče iz njega škatlico bombonov. Takoj jih nasuje nekaj v direktorjevo tresočo se roko. Sofron Vladimirič jih hlastavo pogrize in pogoltne in takoj lažje zaduha.

SOFRON VLADIMIRIČ: Samo štand upa mi ne omenjaj, zgaga, slišiš!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Oprostite.

SOFRON VLADIMIRIČ: Nikitka, malo si bebav, a si dragocen gledalec. Zato ti oprostim.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Stand up je sicer moja želja že od otroštva ...

Sofron Vladimirič se nakremži v bolečini.

SOFRON VLADIMIRIČ: Boš nehal, vrag te pocitraj!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Tragedijo in resno dramo pa sem šel študirat, ker sta moja ljubezniva mati in ded želela, da nadaljujem družinsko tradicijo.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, vsaj glavne smeri nisi zgrešil.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ne vem, no.

SOFRON VLADIMIRIČ: Prosim?!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Tole naše gledališče se vse bolj spreminja. Pa nisem prepričan, da na bolje.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj pa govoriš, vampež naduti?! Dobro, da te gledališki inšpektor ni slišal! Lahko da je prav zdaj kje v bližini in išče najmanjši vzrok, da nas zapre. A bi to rad, kaj? Bi rad stal na ulici in dajal v klobuk? Mar je tebi las na odru! Poznam jaz take povzpetnike! Hlastaš po kritiškem Olimpu, kaj? Ampak dragec, imamo mi tudi

zate končno rešitev. Pha! Ne bom dovolil, da mi en tak nedonošeni aparatčik zrevoltira avditorij! Ven! Ven – pri priči! Ne, čakaj! V kaj, v kaj, te vprašam – se spreminja naše gledališče? Govori, kaj si se zdaj posmodil? No, lepa reč – zdaj si pa tiho.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Že kot otrok sem rad gledal.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj zdaj bebljaš?

NIKITA KANTAGRJUHIN: O svoji nadarjenosti, o svojih telesnih predispozicijah za gledalca. Naša mati in oče niso marali, ko sem jih gledal v spalnici.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako lahko starši zatrejo otroka! Tudi Arino Nikolajevno, mojo cenjeno soprogo, našo najboljšo igralko, so stalno za ušesa, kadar je lagala. Namesto da bi pohvalili njen talent.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Vaša ekselenca! Hočete reči, da so igralci lažnivci?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj se ti zdi, da govorijo resnico? Kdo te je imel sedenje?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Stanislavski.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ta čukjeni Rus! Nobenega sistema! Katero naslonjalo za roko je tvoje?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Desno.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, vidim, da ti vsaj bonton ni tuj. In tema diplome?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Vezanje diplom.

SOFRON VLADIMIRIČ: Zanimiva tema. No, v glavnem, kakšen gledalec pa si, da verjameš vse, kar slišiš z odra? Kaj res misliš, da Antigona ostane zaprta v grobnici?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ne, to se vidi, da ne, ker je steklena. Vendar ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Nič vendar, kaj ti daje pravico biti tako prevzetan?
Imaš že kakšno nagrado?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Imam. Za mladega gledalca. Vi ste mi jo podelili.

SOFRON VLADIMIRIČ: Najbrž nisem bil priseben. Kdo je bil v žiriji?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Vi.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pa selektor?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Prosim?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kdo te je izbral?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Vi.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj se hoče, navdušil si me. Upam, da boš ostal pri nas.

NIKITA KANTAGRJUHIN: V balet me vabijo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ta kičasta pantomima! Tam šele je vsaka ponovitev drugačna! Kaj so ti ponudili?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ložo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, te pa imajo lepe. Z nečim morajo nadoknaditi pomanjkanje besede. Obljubim, da se bom zavzel za tvojo vlogo.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Kakšno vlogo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, to pisno, ki si mi jo prinesel.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ni vloga, pritožba je.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, potem pa to.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ne bi rad zvenel nehvaležno, igralci so vendar osnovni gradniki gledališča, a človeka res bega, če vsakokrat igrate drugače.

SOFRON VLADIMIRIČ: A ni to čar?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Kaj vem. Ne verjamem vam več.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pa saj ti ni treba verjeti!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Spakujejo se, ko govorijo najpreprostejše stavke. Težko je ostati zbran ob takih predstavah. Stavim, da v resničnem življenju ne govorijo tako.

SOFRON VLADIMIRIČ: Resničnem življenju, resničnem življenju! Opletaš s temi besedami, kot da res kaj pomenijo. Kaj če bi bil ti celo življenje igralec, kaj? Malo spremembe bi ti gotovo dobro delo. Kratkočasijo se. Kdo te je nahujskal, kar priznaj! Kaj še pride na vrsto? Plačan porodniški dopust? Če ravno ne rojeva, je lahko vsaka na predstavi. Tudi s popadki. Ne vem, ne razumem, kdaj smo vas tako razvadili? Včasih ste bili gledalci steber in ponos tega hrama. Gledališča so se tepla za gostovanje pri nas. Po celi Evropi smo bili poznani po čudoviti publiki. Kaj misliš, zakaj so nas povabili v Kanado?

NIKITA KANTAGRJUHIN: V Kanado?

SOFRON VLADIMIRIČ: A sem rekel Kanada? Panama sem mislil. V Kanadi bolj čislajo biljeterke. No, saj tudi tja še pridemo, zdaj ko smo malo prevetrili biljeterski park. Dokumentarec so hoteli posneti o vas, pa sem rekel ne. Kaj misliš, zakaj?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Ne vem.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, vidiš, zdaj pa ne veš. Pa če si za ostalo taka brihtna buča, bi tudi to moral vedeti! Sicer pa nihče ne ve. Niti jaz sam. Ampak sem tako rekel! Mar mi je bilo za vas nehvaležneže. Nikoli si ne bi mislil, da se boste tako obrnili proti meni.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Saj se nismo ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Žezlo ste mi porinili v srce!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Žezlo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Šmentana reč, ste vi gledalci nepredvidljivi!
Nikakor, da vam človek ugodi!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Niste nekoliko prestrogi?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ah, daj no, Nikita Kantagrjuhin, če hočeš v takem gledališču držati vajeti, je treba včasih udariti po mizi. Ne bodo nam menda gledalci diktirali koreografije. In da ne boš mislil – ti, pravi ti, ja – si na videz sila nedolžen, a v svojem bistvu namazan z vsemi sindikalnimi žavbami. Samo spomni se velikih nemirov. Kaj bi bilo danes z našim gledališčem, če bi dovolili, da nam ulica diktira umetniško smer?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Saj ne rečem ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Aja, zdaj pa ne rečeš! In tudi bolje tako! Ti kar povem. Drži se svojega parterja. S čim vse se moram jaz ukvarjati! Biti na vaji, ah, to je balzam za dušo, kaj šele na predstavi! Vendar v tej pisarni, tu, tu se pa svinjsko trpi! Če ti dam nekaj položnic za električno, da nam jih poravnaš, boš potem nehal rogoviliti? Boš lahko imel celo leto svojo ložo.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Kdo pa jih je napisal?

SOFRON VLADIMIRIČ: Distributer. Sofokles je zdaj pri njih.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Potem bi pa lepo prosil.

7. prizor

IVAN SERGEJEVIČ in ARINA NIKOLAJEVNA.

*Vinotoč.**Arina Nikolajevna zanosno pije.**Ko se pojavi Ivan Sergejevič, preneha in se hitro skrije.*

IVAN SERGEJEVIČ: Arina Nikolajevna ... Vi strežete tukaj?

ARINA NIKOLAJEVNA: Ničesar mi ne morete dokazati!

IVAN SERGEJEVIČ: Oprostite, zmedli ste me. O čem govorite?

ARINA NIKOLAJEVNA: Bila sem v oblasti tajnih, meni sami neznanih moči!

IVAN SERGEJEVIČ: Še vedno vas ne razumem!

ARINA NIKOLAJEVNA: To vse je scena za predstavo in nič drugega.

IVAN SERGEJEVIČ: Vesel sem, da sem naletel na vas in ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Vi se kar sprenevedajte!

IVAN SERGEJEVIČ: Resnično ne razumem ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Ne bom igrala komedije!

IVAN SERGEJEVIČ: Saj vas nihče ne sili.

ARINA NIKOLAJEVNA: Preverjena sem, da ste nas prišli zapret.

IVAN SERGEJEVIČ: Nič takega ne nameravam.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ste prepričani?

Ivan Sergejevič zamudi z odgovorom.

ARINA NIKOLAJEVNA: Dovolj dolgo ste se pomudili z odgovorom, da mi je jasno. Kdo vam je podelil pristojnost za to samoljubnost in snobizem?

IVAN SERGEJEVIČ: Prosim?

ARINA NIKOLAJEVNA: Drzne reči so se razigrale.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj se pa greste?

ARINA NIKOLAJEVNA: Ni je večje skrivnosti, kakor je človek, in v tem ni silnejše resnice.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj tako govorite z menoj?

Arina Nikolajevna potegne na plan steklenico.

ARINA NIKOLAJEVNA: Vadim.

Arina Nikolajevna si natoči in na dušek izprazni kozarec. Nato ga znova napolni.

ARINA NIKOLAJEVNA: A mi boste pomagali?

IVAN SERGEJEVIČ: Ampak kako vam lahko jaz pomagam?

ARINA NIKOLAJEVNA: Imate kaj žganja?

IVAN SERGEJEVIČ: Jaz ...? Ne ... Le od kod? Sploh ne pijem.

ARINA NIKOLAJEVNA: Odkar so tehniki v nočnem klubu, imamo samo vino!

IVAN SERGEJEVIČ: V nočnem klubu da so? Jaz imam čisto druge informacije.

ARINA NIKOLAJEVNA: Zamenjali smo jih za biljeterke. Vam lahko priporočam?

Arina Nikolajevna inšpektorju ponudi vino.

IVAN SERGEJEVIČ: V službi ne pijem.

Arina Nikolajevna se zvonko nasmeji.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj?

ARINA NIKOLAJEVNA: Smešna izjava.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj ni to scena za predstavo?

ARINA NIKOLAJEVNA: Samo besede ne bodo premaknile ničesar.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšne besede?

ARINA NIKOLAJEVNA: Le razgovarjala se bova o tem, da tudi vi pijete, medtem ko bom jaz vadila.

Arina Nikolajevna si znova nalije in izprazni kozarec.

IVAN SERGEJEVIČ: Se vam ne zdi, da malce pretiravate?

ARINA NIKOLAJEVNA: Mogoče. Že kar nekaj časa vadim.

IVAN SERGEJEVIČ: Vidim, da vam gre dobro.

ARINA NIKOLAJEVNA: Veliko dela je tu zadaj, a se ne vidi.

IVAN SERGEJEVIČ: Katero predstavo pa igrate tukaj?

ARINA NIKOLAJEVNA: Vsako, ki rabi mali oder.

IVAN SERGEJEVIČ: Katera pa trenutno rabi mali oder?

ARINA NIKOLAJEVNA: Ne vem. To vpiše v tekst naš dramatik.

IVAN SERGEJEVIČ: Študent ekonomist, ki zna z glino? Kaj pa piše zdaj?

ARINA NIKOLAJEVNA: Kar se mu pač naroči. Ampak trenutno dela predvsem na didaskalijah. Opisuje dogajanje, sceno, kostume in te

reči, vmes pa pušča veliko prostora za dialog ali pa osebne izpovedi protagonistov, če je taka narava zgodbe. Ni mu ravno lahko.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj ne?

ARINA NIKOLAJEVNA: Pisati igro za 22 let abonmaja ...

IVAN SERGEJEVIČ: Sestavljate abonma za 22 let?

ARINA NIKOLAJEVNA: Za začetek. Potem pa že razmišljamo o neskončnem abonmaju.

IVAN SERGEJEVIČ: Šalite se.

ARINA NIKOLAJEVNA: Morate razumeti, Ivan Sergejevič, da ne delamo s psi. Ti živijo, kot vemo, le dobrih 15 let. Človek si pa gladko malo lahko privoščiti več. Ko gre ven naslednji abonma, bo to za celih 22 let. Ljudje imajo radi varnost. In to bo na njih delovalo pomirjujoče. Ne bodo se več rabili vsako leto na novo odločati in podaljševati svoj gledališki angažma. Za vrsto let jih bomo oskrbeli s čistim gledališkim užitkom.

IVAN SERGEJEVIČ: Pa bo samo en gledališki komad?

ARINA NIKOLAJEVNA: Saj bo dovolj dolg. In vse bo v njem. Razen komedije, seveda.

IVAN SERGEJEVIČ: To je absurd.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ja, dobro ste uganili. Se Sergejuška res odloča bolj v tej smeri. Čeprav je imel najprej v mislih nekaj romantičnega.

IVAN SERGEJEVIČ: Z angelom?

ARINA NIKOLAJEVNA: Ja, res je, angele zelo ceni.

IVAN SERGEJEVIČ: Slišal sem, da jih obožuje.

ARINA NIKOLAJEVNA: Je že tako, kaj se tu more.

IVAN SERGEJEVIČ: Pri vas nisem opazil nobenega priznanja ali kakršne koli druge vidne nagrade.

ARINA NIKOLAJEVNA: A zdaj boste pa še kritik?! Kaj še sledi? Gledališka policija?

IVAN SERGEJEVIČ: Razmišljamo o tem. In o konkretnih kaznih.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ja, kar vklenite me! No, dajte!

IVAN SERGEJEVIČ: Kar nekaj let lahko preživite v zaporu.

ARINA NIKOLAJEVNA: Zaradi slabe predstave?! Mi nimamo niti ene take! Preberite panamske kritike! Takih tu nihče nima. Šikanirajo nas, kjer lahko! Samo mojega cenjenega soproga vprašajte – on vam bo o tem vse povedal. Kako predrzni znajo biti nekateri režiserji! Za nagrado spijo s članicami festivalskih komisij in slične rabote.

IVAN SERGEJEVIČ: Mislite žirij?

ARINA NIKOLAJEVNA: In nekatere igralke! Kako lahko grejo s takim obrazom na oder? Da se človeku želodec obrne. Samo ljubo pohujšanje, vam povem! Moj mož me je že zdavnaj odvrnil od tega in sem raje tukaj, v nekoliko stranskem, a ravno tako uspešnem gledališču, čeprav bi lahko bila velika zvezda v prestolnici. Kaj zvezda, galaksija!

IVAN SERGEJEVIČ: Festivalov se ne udeležujete?

ARINA NIKOLAJEVNA: Selektorji so od prvega do zadnjega podkupljeni!

IVAN SERGEJEVIČ: To pa ne bo držalo.

ARINA NIKOLAJEVNA: Saj ne govorim o gmotnih priboljških. Njihova podkupnina je pomembnost, ki jim je podeljena. En človek za vso državo! Kaj pa more izbrati? Kako naj se reši svojih afinitet? Po milosti žirije pa ena izmed teh "izbranih" predstav na koncu mora zmagati! In potem se mediji razpišejo, kako je ta in ta ... tri pikice, ne bom opravljala ..., pometla s konkurenco drugih gledaliških odrov! Kakšen bulvar! Po zaslugi kraljevanja enega samega okusa!

IVAN SERGEJEVIČ: Kako bi pa vi, Arina Nikolajevna? Na ministrstvu smo odprti ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Treba jih je prezirati in jaz preziram popolnoma in docela!

IVAN SERGEJEVIČ: Vse sami znaki naprednega stremljenja.

ARINA NIKOLAJEVNA: Se strinjam. Kaj menite o angelu v *Othellu*?

IVAN SERGEJEVIČ: Moral bi videti celo predstavo.

Arina Nikolajevna se nasmeji od srca.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa je?

ARINA NIKOLAJEVNA: Prikupni ste. Moj mož je ponosen na vas. Pravi, da imamo najboljšega gledališkega inšpektorja daleč naokoli.

IVAN SERGEJEVIČ: Vaš mož je zelo ... arhaičen pojav. Na ministrstvu so mi omenili koprodukcijo z vesoljem.

ARINA NIKOLAJEVNA: Apetiti se mu večajo. "Kaj pa je narobe, če sodelujemo?" mi pravi. "Se vam ne zdi, da tako ožite prostor za zunanje sodelavce?" jaz njemu, on pa samo zamahne z roko.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako to mislite?

ARINA NIKOLAJEVNA: Saj je vendar kot na dlani: Če po tri gledališča skupaj delajo eno predstavo, ne potrebujejo tri scenografe, tri skladatelje, tri lektorje, ampak le enega. In kaj bo potem z ostalimi zunanjimi sodelavci? Če bi vsako gledališče naredilo svojo predstavo, bi bilo vsem lažje. Več dela za vse. Ljudje morajo jesti. Nekateri imajo družine. Ne pa da prosjačijo tu okoli. Sprevrženo! Sprva sem jim dajala nekaj drobiža, zdaj pa se večinoma naredim, da jih ne vidim. Mislim si, da so prozorni. In potem še te premiere ... Ah, te premiere! V vsakem mestu po ena. In pravijo, da gre za rojstvo. A poznate kakšno žensko, ki je rodila istega otroka v treh različnih mestih?

IVAN SERGEJEVIČ: To ne, vendar ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Veste, da si še sceno izposojajo med seboj? En sončni zahod za vso državo! Kam vendar to vodi?

Ampak vsaj nekaj sem dosegla. Niti enkrat še nismo angažirali igralca, ki se je nenadoma odločil postati režiser. To je krvoskrunsko! Damo jih pretepsti in si ne upajo več blizu. Za zgled bi si morali vzeti sindikat gledalcev. Dosegli so tople obroke med odmori. Odlično jim gre. Ni vrag, da jim še pri porodniškem ne uspe. Ker so složni. Ti umetniki pa se držijo povsem zase in mislijo, da bodo njihova dela govorila zanje. V tej poplavi? Lepo vas prosim!

Obstajajo gledališča, ki ne postavijo nič več svojega na domačem odru! Prisesajo se na tuje produkcije in jih ponujajo doma kot svoje! Nekaj državnega in občinskega denarja dodajo, drugega pa nič. Ali jih sploh še lahko naslavljamo s Talijinimi hrami? Vsak amaterski oder v zadnji zakotni vasi zmore več!

IVAN SERGEJEVIČ: Manjka jim sredstev.

ARINA NIKOLAJEVNA: A se mi kaj pritožujemo? Skušamo shajati s tem, kar nam je na razpolago. Utiramo nove poti. Iščemo rešitve, pa četudi kdaj pa kdaj presenetljive!

IVAN SERGEJEVIČ: Sofron Vladimirič, vaš cenjeni soprog, trdi, da v gledališču ni nobenih nepravilnosti.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ima popačen čut za resnično. Njegov zdravnik pravi, da je to zavoljo izpostavljenosti določenim kemikalijam.

IVAN SERGEJEVIČ: Kakšnim kemikalijam?

ARINA NIKOLAJEVNA: Solzam. Kot otrok je veliko prejokal. Mamo je zgodaj izgubil. Oče je bil patolog in tako je večina časa preživel z njim na oddelku. Nekoč ga je za celo noč pozabil v službi. Raje vam zamolčim, s čim vse se je igral.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako pa je Sofron Vladimirič začel v teatru? A je bil že prej kje direktor?

ARINA NIKOLAJEVNA: Ja pa kaj še! Ta še danes ne bi imel odra, če mu ga ne bi jaz predlagala. Zdaj se pa obnaša, kot da si je rampo izmislil! Saj takrat še ni bilo teh novotarij. Vstani in se pači! Tako se je delalo. In največkrat so se oponašale živali. Roge si je naredil in je bil kozel. Ali pa je lajal pa mijavkal in se zvijal kot kača. Mene se je držal ... Jaz sem bila njegova prva gledalka, veste.

IVAN SERGEJEVIČ: Najbrž mislite igralka?

ARINA NIKOLAJEVNA: Čisto prav sem rekla: Gledalka. Še stola nisem imela. Stoje sem ga gledala. In vstopnico sem si sama pretrgala. No, saj tudi počistila, prezračila, umaknila pohištvo ...

IVAN SERGEJEVIČ: Vaš mož je začel kot igralec?

ARINA NIKOLAJEVNA: Začela sva v zadušljivi garsonjeri. Štedilnik je bil tik ob odru in nad njim perilo – najin prvi zastor. V kotu pa tuš kabina. Čeprav sva bila za vse sama, so bili to čudoviti časi. On je bil igralec, režiser, scenograf, kritik, jaz pa organizatorica, gledalka, čistilka, dramatičarka ...

IVAN SERGEJEVIČ: Vi? Dramatičarka?

ARINA NIKOLAJEVNA: Kaj pa mislite, kdo si je izmislil angela v *Othellu*?

IVAN SERGEJEVIČ: A ne Sergejuška?

ARINA NIKOLAJEVNA: Ah, ta pamž se tako ali tako ne odlikuje s posebno bistrino. Potrpežljivo prenaša stričeve neslane šale, to pa je to. Zadnjič sta naši novi, mladi igralki nažagala vrv. To je bilo smeha v pisarni. Take počneta, namesto da bi nam dobre tekste pisal. Iskrena bom z vami: dali smo mu na razpolago celotno abecedo, pa ničesar pametnega ne sestavi. Samo en zamotan kup didaskalij, za katere nato prisili Fjodora, da jih upošteva, in zdaj ta golta tiste svoje tablete. Zagrozila sem mu, da mu bom vzela glino za opeko, če mi ne bo napisal kaj pametnega.

IVAN SERGEJEVIČ: Glino za opeko? Zakaj pa rabi opeko?

ARINA NIKOLAJEVNA: Dramaturški zid gradi.

IVAN SERGEJEVIČ: Dramaturški zid? Zakaj je to potrebno?

ARINA NIKOLAJEVNA: Ne moremo uprizoriti vsako skropucalo. Sploh veste, kako so nadležni ti dramatiki? Ta mladi sploh! Množično nas oblegajo s svojimi teksti. Nekako se moramo braniti.

IVAN SERGEJEVIČ: Ni prav zametavati njihove vneme. Mogoče pa je čas za nove zgodbe?

ARINA NIKOLAJEVNA: Dragi moj inšpektor, vse je že zdavnaj povedano.

IVAN SERGEJEVIČ: Čemu potem sploh gledališče?

ARINA NIKOLAJEVNA: Da zadržimo čas s čim močnejšim, kakor je spomin. Pa dajva, izpijva to vino, če je že odprto!

IVAN SERGEJEVIČ: Ne vem, no ... Res ne bi ...

ARINA NIKOLAJEVNA: A nimate radi dialoga?

IVAN SERGEJEVIČ: Seveda ga imam!

ARINA NIKOLAJEVNA: Vobče je znano, da je interakcija temeljni kamen vsakega odnosa. In osebno mislim, da nama gre zelo dobro. Dajte, no, kaj vam pa more škoditi? Bova rekla, da sva vadila.

Arina Nikolajevna jima natoči vina.

IVAN SERGEJEVIČ: V službi res ne bi smel ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Pa si vzemite odmor.

IVAN SERGEJEVIČ: Umanjkalo bo za predstavo.

ARINA NIKOLAJEVNA: Pa bomo pili obarvano vodo. Čeprav sem velika igralka, sem pošten človek. Nate mojo roko, desno – s tole tipam steklo in je najbolj intimne narave. Vzemite jo in ji verjemite, ko stisne vašo.

IVAN SERGEJEVIČ: Arina Nikolajevna ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Kupčije z menoj so vedno zanesljive. A o tem zgodovina molči. Dajva, tikajva se, in kličite me Arja, ali pa Ariša, kakor vam je volja. Na zdravje!

Trčita. In izpijeta.

IVAN SERGEJEVIČ: Človek bi pomislil, da vas je vaš mož nastavil tukaj iz nenravnih namenov.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako to mislite?

IVAN SERGEJEVIČ: Da bi me ukrotil.

ARINA NIKOLAJEVNA: Prosim vas, ne bodite vendar tako resni. Kaj se vas preveč oklepam?

IVAN SERGEJEVIČ: Nič se me ne oklepate, vendar ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Kaj vendar? Vam ne ugaja moja bližina?

IVAN SERGEJEVIČ: To že, vendar ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Ah, pojdite nekam vi in ta vaš "vendar"! Kaj vam bom pa storila? Priznavam dolžnosti, vendar ljubim svobodo.

IVAN SERGEJEVIČ: Sem jaz vaša dolžnost?

ARINA NIKOLAJEVNA: Pa dajmo še karte na mizo, če je že tenzija tam. Vse to vam govorim, ker ste mi zelo všeč. Da, ne čudite se, ne šalim se in ne igram. Očitata mi lahko samo sebičnost.

IVAN SERGEJEVIČ: In okajenost?

ARINA NIKOLAJEVNA: Kaj res niste drugega kot državni kritik z uma-zanim žolčem?

IVAN SERGEJEVIČ: Ali vam nisem več prikupen?

ARINA NIKOLAJEVNA: No, izvolite, res je, če že na vsak način zahtevate.
Ne znam prenesti zavrnjenosti. Sem vam lepa?

IVAN SERGEJEVIČ: V tem položaju me odbijate.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kaj pa zdaj?

Arina Nikolajevna si dvigne krilo. Ivan Sergejevič otrpne.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kakšen se vam zdi ta oder?

IVAN SERGEJEVIČ: Prosim vas ...!

ARINA NIKOLAJEVNA: Ne prosite, izkoristite ta veliki dar zaupljivosti.

IVAN SERGEJEVIČ: Presunljivo močna skušnjava ste.

ARINA NIKOLAJEVNA: Hvala. Tudi vi ste po mojem okusu. Za vas odpiram vsa svoja plemenita čustva.

IVAN SERGEJEVIČ: Spustite krilo, za božjo voljo!

Arina Nikolajevna krilo spusti.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ne bodite tako komodni, Ivan Sergejevič. Moj Sofron pravi, da ste izpiljeni karakter.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj hočete reči?

ARINA NIKOLAJEVNA: Otroci so v šoli.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj naj to pomeni?

ARINA NIKOLAJEVNA: Veliki oder je najin.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne upam si niti pomisliti ...

ARINA NIKOLAJEVNA: Vam je Sofron Vladimirič kdaj omenil absolutni oder?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kar povprašajte ga in marsikaj vam bo jasno. Zdaj pa oprostite, umakniti se moram za trenutek. Vsa se že tresem. Predolgo že vadim. Moram pred ljudi, preden se pričnejo krči.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj ste bolni, Arina Nikolajevna ... Arja?

ARINA NIKOLAJEVNA (*hrepeneče*): Aplavz rabim, boter, aplavz.

Arina Nikolajevna hoče oditi, a jo Ivan Sergejevič ustavi.

IVAN SERGEJEVIČ: Ariša, počakaj!

ARINA NIKOLAJEVNA: Zakaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Ti bom ... vam bom jaz ploskal!

ARINA NIKOLAJEVNA: Pa ne iz milosti?

IVAN SERGEJEVIČ: Nikakor!

Ji zaploska. Arina Nikolajevna se prične vrteti.

ARINA NIKOLAJEVNA: Ploskajte, Ivan Sergejevič, ploskajte! Naj vam kri izgine iz dlani! Naj vam odpadejo roke! Udarjajte ritem divjega, stepskega srca! Ploskajte, Ivan Sergejevič! Za vaše ministrstvo, za ves svet ...! Ploskajte za mojo bolečino in žalost! Za vse tisto, kar ne moremo videti, ker je tako prozorno! Ploskajte, ne jenjajte. Ne omagajte! Prosim vas – za življenje gre! Za eno nepremišljeno, s silnostjo neizpolnjenih želja prežeto življenje!

Arina Nikolajevna se vrti vse hitreje, Ivan Sergejevič pa ji vse bolj zagnano ploska.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako sem jaz zdajle dobra! Objela bi menda ves svet! Povem vam nekaj: Ko plešem, ne razmišljam! Ne prizanašam si. Včasih se vrtim do onemoglosti. Ali veste to? Rada bi plesne predstave, mjuzikle, kabareje, operete! Nočem zamreti v tišini ...

Arina Nikolajevna se vrže inšpektorju v naročje.

ARINA NIKOLAJEVNA: Vroče mi je. Ali sem rdeča?

IVAN SERGEJEVIČ: Kakor makov cvet!

ARINA NIKOLAJEVNA: Nobene prozornosti. Moja lastna polt. Ali me lahko ljubite, Ivan Sergejevič?

IVAN SERGEJEVIČ: A se samo razgovarjava, kaj bova?

ARINA NIKOLAJEVNA: Vse, kar morate verjeti, je, da sem nadarjena brez primere. Poklic igralca je najvelikodušnejši, najpogumnejši in najodločnejši poklic na svetu!

IVAN SERGEJEVIČ: Ni je na svetu presunljivejše reči, kot je beseda. Ko pojde vstric z domišljijo, se lahko izumijo najstrašnejše stvari.

ARINA NIKOLAJEVNA: Pa vendar ...

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj?

ARINA NIKOLAJEVNA: ... je v njej toliko lepote!

Se mu prižame na prsi.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kako čudovite didaskalije imava!

8. prizor

FJODOR in SOFRON VLADIMIRIČ.

*Pisalna miza in Sofron Vladimirič, ki sedi za njo,
ne izgubljata privlačnosti.*

Prihiti Fjodor. Že od daleč vpije.

FJODOR: Šef! Šef! Šeeef ...!

SOFRON VLADIMIRIČ: Za božjo voljo, Fjodor, kaj kričiš?

FJODOR: Golopljok je šel med filmske igralce!

SOFRON VLADIMIRIČ: Prvovrstna packarija!

FJODOR: Mislili smo, da se pravda po sodiščih, a se je dogovarjal za prestop.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj pa njegovo otipavanje?

FJODOR: Bajе ima aneks k pogodbi. Želite, da grem po manirko?

SOFRON VLADIMIRIČ: Pusti. Na platnu ga ne dosežemo več. Igralec je odrezan kos, zapomni si to, moj Fjodor. Kot sokol je: če se mu zljubi, prileti, in če se mu zljubi, odleti.

FJODOR: Ne obupajte, Sofron Vladimirič, če smo preživeli gledališko kugo, bomo še tole. Tudi Rogovilov je nekoč zašel med filmske, pa se je hitro vrnil. Zreti v kamero ni isto kot spoprijeti se z živimi očmi. Duša ni filmski trak. Hitro bo ugotovil, da so te snemalne naprave samo potuha. Vsak je lahko pristen vpričo njih, le repetirati je treba zadostno.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako podmazano se včasih znaš izražati, Fjodor.

FJODOR: Hvala, šef.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ta pesjan! Naučil jih bom kozjih molitvic, te filmarje! Kako so se razpasli! Včasih so na kolenih prosili za kader, zdaj pa nam pridijo obrt. Si vzel tableto?

FJODOR: Dve.

SOFRON VLADIMIRIČ: Tako je prav. Ne smemo se prenačgliti. A nekaj je treba storiti. Tako ne gre več naprej.

FJODOR: Kaj?

Sofron zamišljeno sklanja glavo.

FJODOR: Kaj, Sofron Vladimirič, je treba storiti? Mi ne boste blagovolili odgovoriti? Tak recite že kaj! Kje ste?

SOFRON VLADIMIRIČ: Razmišljam, Fjodor.

FJODOR: O filmski industriji?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne, ne ravno to.

FJODOR: Kaj pa?

SOFRON VLADIMIRIČ: Se kdaj ustaviš in gledaš, kako nekaj postaja klasika?

FJODOR: Prosim?

SOFRON VLADIMIRIČ: Mogoče se nisem najbolje izrazil; se bom potrudil: Kolikokrat ima človek kaj v glavi, pa tega ne zna dostojno opredeliti in podeliti. Tudi za to je potreben dar. To znajo predvsem dramatik.

FJODOR: Vaš Sergej?

SOFRON VLADIMIRIČ: Pusti tega glinarja! Vrniva se k moji misli. Vsak človek doživi trenutek, ko se kaj ustvari na novo, saj veš, kar koli. In potem se to novo začne uporabljati in se uporablja, dokler ne postane staro. Pa "staro" ni prava beseda, "uporabno" je veliko boljša. In takrat – to je moje mnenje – postane klasika. In včasih se človek tega procesa zave.

FJODOR: Na primer?

SOFRON VLADIMIRIČ: Na primer zdajle, prav v tem trenutku. Najin dialog, cela ta reč okoli našega gledališča in teh filmarjev. Ali čutiš?

FJODOR: Kaj?

SOFRON VLADIMIRIČ: Da je zelo mogoče, da naju bodo radi igrali.

FJODOR: Ne vem, če je dovolj zgoščeno.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, saj to imaš morda prav. Zgostiti je treba. Ne sme pa biti prelahko. Kakršno koli ravnotežje že bo, mora se stežka ujeti. Potem pride zadovoljstvo. Ali čutiš v sebi sveti klic v umetnost? Kakšnih perspektiv si deležen v svojem življenju?

FJODOR: Če angažiramo gledalce in prodamo pohištvo, lahko zberemo kolikor toliko upoštevajočo silo in udarimo po teh cineastičnih svinjah! Ali pa jim odklopimo elektriko! Brez elektrike so eni navadni tepci!

SOFRON VLADIMIRIČ: Fedjenka, Fedjuša, ko le ne bi jemal teh tvojih arcnij, takoj bi podpisala za dramatika. Kakšne ideje – bog te blagoslovi! Saj mi več ne zameriš, da sem ti vzel šepetalko, ali?

FJODOR: Vrnila se je v Ukrajino.

SOFRON VLADIMIRIČ: A je bila tudi ona iz nočnega kluba? Nisem opazil.

FJODOR: Bila je prebuckasta za angela, pa ste jo dali na šepetanje.

SOFRON VLADIMIRIČ: Tvoje brazgotine od gledališke kuge so veliko pregloboke za kogar koli.

FJODOR: Pogrešam njeno raznožko.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ti in jaz sva ista.

FJODOR: Kako to mislite?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tudi ti jemlješ podkupnino zavoljo mogočnejših želja. Pokliči mi Petjuško. Reci mu, da nocoj odrinemo za Panamo. Rabili bomo veliko vode.

FJODOR: Števec nima več zarez.

SOFRON VLADIMIRIČ: Prodaj mojo dušo.

FJODOR: Smo jo že zdavnaj.

SOFRON VLADIMIRIČ: Potem pa hišo.

FJODOR: Ste prepričani?

SOFRON VLADIMIRIČ: Seveda sem! Kaj si postal čuden, kaj imaš v mislih?

FJODOR: Kje pa bodo predstave?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tvoje notranje prizorišče, Fjodor, ti nihče ne more vzeti. Kadar koli vstopi življenje v kak prostor, se zgodi gledališče.

FJODOR: Saj to imate prav, ja. Ampak rad bi še opozoril, da na hiši ni oken.

SOFRON VLADIMIRIČ: So. Samo jih ne vidiš.

FJODOR: Vsekakor.

SOFRON VLADIMIRIČ: Sem slišal, da si gobcal?

FJODOR: Skopo.

Sofron Vladimirič in Fjodor se pisano merita.

9. prizor

IVAN SERGEJEVIČ in LIZA.

Praznina plemeniti oder.

Liza je v invalidskem vozičku.

IVAN SERGEJEVIČ: Lizaveta! Ste to res vi?

LIZA: Kaj ste pa mislili, Ivan Sergejevič?

IVAN SERGEJEVIČ: Rekli so “Liza”, “mlada igralka”?!

LIZA: Postarala sem se v tej vlogi.

IVAN SERGEJEVIČ: Še vedno si lepa.

LIZA: Še vedno znate videti notranjost človeka.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako je noga?

LIZA: Pokvečena sem od tega poklica. Kako gre vam? Gledališki inšpektor, slišim? Občudovanja vredno!

IVAN SERGEJEVIČ: Imam srečo, da je ministrstvo prepoznalo moje kvalitete.

LIZA: Kaj vas je tako uročilo?

IVAN SERGEJEVIČ: Budim občudovanje tam, kjer so navajeni poznati le povprečne ljudi. Pa ti? Kako ti gre?

LIZA: Še pomnite?

IVAN SERGEJEVIČ: Česa?

LIZA: Kako je deževalo tisti dan. Igrala sem dež. Vi pa sonce. Gledala sem, kako izginjate v mraku. Rada bi bila morska zvezda.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj?

LIZA: Da bi mi vse tisto, kar ste mi odnesli, zrastlo nazaj.

IVAN SERGEJEVIČ: Ničesar vam nisem odnesel.

LIZA: Šli ste na ministrstvo in me pustili na tleh. Zakaj me niste držali?

IVAN SERGEJEVIČ: Bila si pretežka, Liza.

LIZA: Bila sem vaš angel, Ivan Sergejevič. A ne, da je tako? Včasih človek ne rabi nič igrati, pa je drugemu lahko taka lepota.

IVAN SERGEJEVIČ: Ampak v tisti igri ni bilo angela.

LIZA: Vam res to toliko pomeni?

IVAN SERGEJEVIČ: Včasih mi je.

LIZA: Kaj pa zdaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Zdaj nisem več študent.

LIZA: Ne pogrešate tega, kar sva skupaj napisala?

IVAN SERGEJEVIČ: Saj nisva midva.

LIZA: Kdo pa?

IVAN SERGEJEVIČ: Večni lučkar.

LIZA: Ampak jaz bi bila rada celo življenje osvetljena!

IVAN SERGEJEVIČ: To je tak poklic.

LIZA: Kateri?

IVAN SERGEJEVIČ: Človek.

LIZA: Ne vem, če še znam.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj ne?

LIZA: Tolikokrat sem padla. Nihče me ni nikoli znal držati.

IVAN SERGEJEVIČ: Krila imaš.

LIZA: Kam naj letim, ko pa so povsod reflektorji?

IVAN SERGEJEVIČ: Slišite?

LIZA: Kaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Glasbo!

LIZA: Skladatelj se je vrnil.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj nikoli ni šel.

LIZA: Kaj pa?

IVAN SERGEJEVIČ: Samo čakal je.

LIZA: Na kaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Na navdih.

LIZA: Na naju.

IVAN SERGEJEVIČ: Na naju.

LIZA: Sanjalo se mi je o vas.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj se ti je sanjalo o meni, Liza?

LIZA: Bili ste ves starikav in skrivenčen. Vrteli ste lajno in iz nje so prihajale črke, ločila in drugi znaki. Lebdeli so v zraku nad našimi glavami in jaz sem jih zajemala tako, s prosto roko, ter jih sestavljala v lepoto.

IVAN SERGEJEVIČ: A si mogla stati, Liza?

LIZA: Mogla.

IVAN SERGEJEVIČ: Torej so bile lepe sanje.

LIZA: Same dobre in spodbudne stavke sem sestavljala. Metala sem jih med ljudi in radostno so jih sprejemali. Kmalu se je nabrala precejšnja gneča. Vzklkali so jih, me bodrili in mi ploskali. Oh, kako so jih vzklkali! Da kaj takega še nisem slišala! In jaz sem se vrtela ...! Dokler ste poganjali vitel, je bilo tako, ja ... sem stala ...

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj je bilo pa potlej?

LIZA: Potlej pa ne več. Pritaknilo se mi je, da sem se vprašala, kaj se je vendar zgodilo z ljubeznijo. Kaj se je zgodilo s konceptom dveh ljudi, ki sta tam zato, da drug drugega oplemenitita, ne da se bojujeta med sabo?

IVAN SERGEJEVIČ: Še vedno ti je pri srcu konceptualno gledališče. Kaj počneš cele dneve, Liza?

LIZA: Sedim. Ko ne sedim, poležkujem. Poslušam dihanje gledališča.

IVAN SERGEJEVIČ: Gledališče diha?

LIZA: Pa še kako. Zajema tako sapo, da je veselje; in ko jo izpusti, je, kakor da bi topel veter z juga povlekel po duši. Marsikaj slišim. Včasih se ščurek oglasi, ali pa miška kaj pogloda. Včasih prileti kakšen vrabček, ali pa metulj.

IVAN SERGEJEVIČ: V gledališče?

LIZA: Vse mi je ljubo. Hvala bogu, še dobro vidim in slišim. Še če krt rije pod zemljo, še to slišim. Predlanskim je celo lastovka tamle v kotu napravila gnezdo in vzredila mladičke. Kako je bilo zanimivo! Krmila jih je, švigala sem ter tja in oni so ves čas iztezali svoje lačne kljunčke. Potem so odleteli. Bog ve, v katerem gledališču gradijo zdaj svoja gnezda.

IVAN SERGEJEVIČ: Veliko poveš.

LIZA: Ko odidete, se bom do sitega namolčala.

IVAN SERGEJEVIČ: Ali kaj potrebuješ?

LIZA: Nič. Z vsem sem zadovoljna, hvala bogu. Samo, veste kaj bi vas prosila? Preprosite našega direktorja, našega dragega Koškova ... tukajšnji delavci so od sile revni, naj jim zviša dohodke. Molili bodo za vas, vas čislali do smrti. Marsikdo še svojega kotička nima! V nočnem klubu se udinjajo, da sestavijo mesec. Dajte, Vanja, naredite to zame.

IVAN SERGEJEVIČ: Liza ...

LIZA: Za tiste minule dni, ko sem vam bila še ljuba kot vaše lastno življenje. Tako ste mi govorili in ta tekst sem si za zmeraj zapomnila. Ko sem še imela noge! Se spomnite? Kako sem se znala vrteti! Na najvišjih petah! Zdaj pa me je še greh zapustil.

IVAN SERGEJEVIČ: Greh? Kakšen greh, Liza? Kaj vendar govoriš?

LIZA: Včasih sem še mislila na vas.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako dolgo že tako sediš?

LIZA: Pred straniščem drobiž pobiram. Za novi kostum zbiram.

IVAN SERGEJEVIČ: Bog ti pomagaj!

LIZA: Ne vem, zakaj bi venomer nadlegovala boga. Koliko jih je tam zunaj, ki jim je še težje. Še gledališča nimajo. Včasih me je Fjodor potisnil v mesto, zdaj pa nič več. Hudo mi je, ko vidim zunanje sodelavce, kako prosijo pred platojem. To se ne bi smelo nikoli zgoditi. Brez njih je gledališče le gola beseda in oponašanje. Še za njih se zavzemite, Ivan Sergejevič ... Oh, zdaj pa vam moram biti že naporna z vsemi temi prošnjami. Saj vam pravim, ničesar ne volim zase. Tesni prostorček, ki ga zavzemam, je tako majhen v primerjavi z ostalim prostranstvom in del časa, ki mi je namenjen, je tako ničev spričo večnosti, v kateri me ni bilo in me ne bo. Srečna sem in zadovoljna. Še na terapije hodim. Žena od Petjuške, tista, ki dela pri elektro-distribuciji, ima tako večše roke. Nič več mi ne zatekajo noge.

IVAN SERGEJEVIČ: Če hočeš, bom uredil, da te odpeljejo v bolnišnico. Kaj se ve, nemara se da kaj več narediti. V tako pravo, ne v tako, kjer samo igrajo.

LIZA: Tam bom samo še bolj trpela. Naj se vam nikakor preveč ne smilim. Preveč sem se vas razveselila – to je!

IVAN SERGEJEVIČ: Koliko moraš biti stara?

LIZA: Direktor so rekli, da naj bom osemindvajset ali pa trideset, če mi je ljubše. Le čez trideset ne, drugače bo njegova žena, saj veste, Arina Nikolajevna, ona je najboljša igralka v tem gledališču, togotna. Veste, da imam še vedno vašo maniro?

IVAN SERGEJEVIČ: Po vseh teh letih?

LIZA: Vsa ta leta sem igrala mlado igralko z vašo maniro.

IVAN SERGEJEVIČ: Jaz pa sem skrtil eno vašo besedo.

LIZA: Torej ste vendarle nekaj odnesli. Katero?

IVAN SERGEJEVIČ: Objem.

LIZA: To je to!

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj?

LIZA: Ves čas sem nekaj pogrešala! Ves čas mi je nekaj manjkalo!

IVAN SERGEJEVIČ: Oprosti.

LIZA: Nič hudega. Samo vrnite mi jo.

Se objameta in tako zadržita ... Ivan Sergejevič Lizo privzdigne.

LIZA Ne me dvigovati!

Ivan Sergejevič jo izpusti.

IVAN SERGEJEVIČ: Imaš, Liza?

LIZA Imam.

Se odpravi.

IVAN SERGEJEVIČ: Kam zdaj greš?

LIZA: Vanja, ti zaslužiš srečnejšo usodo. Zakaj pogrevati zrak, ki je bil že zdavnaj izdihan?

IVAN SERGEJEVIČ: Oprosti.

LIZA: Je že v redu. Ne rabiš se mi ves čas opravičevati.

IVAN SERGEJEVIČ: Ker te nisem držal.

LIZA: Saj nisi ti kriv. Tako je bilo napisano.

IVAN SERGEJEVIČ: Ampak ...

LIZA: Kaj?

IVAN SERGEJEVIČ: To je okovje!

LIZA: Dokler ne znamo vsega prebrati, še imamo nekaj svobode.

IVAN SERGEJEVIČ: Misliš?

LIZA: Čeprav sem vedela, da se boš vrnil. Vesela bom, če me boš še kdaj povabil, Ivan Sergejevič.

IVAN SERGEJEVIČ: Kam?

LIZA: Na predstavo v svoje srce.

IVAN SERGEJEVIČ: Če ne boš preglasno ploskala.

LIZA: Ne bom.

IVAN SERGEJEVIČ: Angel bo poletel.

LIZA: Brez vrvi?

IVAN SERGEJEVIČ: Brez.

LIZA: Že to se splača videti.

IVAN SERGEJEVIČ: Nasmehni se, Liza. Neverjetno!

LIZA: Kaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Še vedno znaš biti tako mlada!

10. prizor

SOFRON VLADIMIRIČ in IVAN SERGEJEVIČ

in za hip PETJUŠKA.

*Nenavadno, kako se pisalna miza odru vedno znova poda.**Najbrž res zaradi Sofrona Vladimiriča za njo.*

SOFRON VLADIMIRIČ: Petjuška, pojdi z gospodom gledališkim inšpektorjem v masko, da podpiše pogodbo.

IVAN SERGEJEVIČ: Pogodbo? Kakšno pogodbo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Precej zdajle to opravimo. Toliko časa ste že v našem gledališču, seveda bomo poskrbeli, da boste kaj imeli od tega.

IVAN SERGEJEVIČ: Je to podkupnina?

SOFRON VLADIMIRIČ: Lepo vas prosim – kakšna podkupnina neki! Pripravili vam bomo primerno odmeno. Toliko teksta ste do sedaj nesebično prispevali. Malo bomo pokompenzirali.

IVAN SERGEJEVIČ: Mene plačuje ministrstvo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne plačuje vas ministrstvo. Mi vas zalagamo z našo nadarjenostjo. Petjuška, povej maskerkam, da naj vzamejo rdečo šminko za davčno osnovo. Pa pazijo naj pri avtorskih pravicah, če jih preveč poudarijo, zglejajo umetne.

PETJUŠKA: To rade počnejo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Avtorske pravice je treba decentno, morajo se čim manj videti. V pogodbo morajo biti vkomponirane, kot da so del nje že od nekdanj. Najbolje pa je, če jih sploh ni. V bistvu, Petja, pusti. Saj ne rabimo pogodbe. Bomo šli na zaupanje. Pa še nekaj pudra

prišparamo. Povej raje, kako se ima Arhetip Ivanovič med filmskimi igralci. Se mu kaj toži za nami?

PETJUŠKA: Pogrešajo dobre tekste.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, glej, ni vse tako rožnato, kot skušajo predstaviti.

PETJUŠKA: Je pa res, da ga mediji konstantno pokrivajo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ah, ta producerska trobila! Kaj pa njegovo jecljanje?

PETJUŠKA: Sinhonizirajo ga.

SOFRON VLADIMIRIČ: Viš si ga no! Ta se že ne bo vrnil.

PETJUŠKA: Imajo dvojnika za akcijske prizore.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako te kamera pomehkuži! Prav, Petjuška, to bo zaenkrat vse.

Petjuška se umakne.

IVAN SERGEJEVIČ: Resnično, Sofron Vladimirič, jaz ne bom z vami podpisoval nikakršne pogodbe. Vidim, da pri vas vlada vse drugačna praksa kot marsikje drugje in vse bolj se jasno kažejo znaki korupcije, klientelizma in nepotizma.

SOFRON VLADIMIRIČ: U! Tako močnih izrazov pa že dolgo nismo imeli na našem odru. S kakšnim užitkom izrekate besede! Kako bodo vas radi igrali! Prav zavidam vam! Ste človek silnih uvidov, Ivan Sergejevič! Vaša igra je spretna, jezik tekoč in svetlika se skozi kroge časa in goščo spomina. Čeprav vam diskurz včasih tone v blatu, kljub temu ohranja zračnost.

IVAN SERGEJEVIČ: Pozornost drugih je najbolj neustavljiva vseh drog. Ob ugledu in slavi zbledi še takšno bogastvo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Zdaj pa že pretiravate. Izvolite. Pripravili smo vam račune.

Sofron Vladimirič porine pred inšpektorja zmečkan košček papirja, ki ga ta takoj preveri.

IVAN SERGEJEVIČ: To je samo ročno popisano košček papirja.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, saj to ste hoteli.

IVAN SERGEJEVIČ: Prosil sem še za pogodbe, anekse, evidence izdatkov, prejemkov in račune. Menda nimate samo enega, in še tega napisanega na roko?

SOFRON VLADIMIRIČ: Glejte, jaz že dolgo nisem igral računovodje, tako da ne vem. Tole mi je dala Tatjana Pavlovna. Ona že ve. Mogoče pa je na njem vse, kar rabite.

IVAN SERGEJEVIČ: Dvomim. To je vendar samo račun za ... vodo? Kje pa je ostalo?

SOFRON VLADIMIRIČ: A bova spet o tem?

IVAN SERGEJEVIČ: Toliko vode ste porabili! Saj to je celo morje!

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj se hoče. Nismo malo gledališče. Smo narodno.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne vem, če je na vsem planetu toliko vode.

SOFRON VLADIMIRIČ: Se pa spoznate na geografijo.

IVAN SERGEJEVIČ: Kje za vruga ste rabili toliko vode?

SOFRON VLADIMIRIČ: No, no, no, temu vokabularju se kar izogniva, lepo prosim.

IVAN SERGEJEVIČ: Se ne spodobi za tako nobel teater?

SOFRON VLADIMIRIČ: A smo malo pikri, kaj? No, saj, pristoji vam, ampak kako bo to delovalo na cenjeno publiko, pa ne vem.

IVAN SERGEJEVIČ: No, potem pa mi razložite!

SOFRON VLADIMIRIČ: Veste vi, kje je Panama?

IVAN SERGEJEVIČ: Vem, približno.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, in kako naj bi prišli tja? Po zraku?

IVAN SERGEJEVIČ: Na primer.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, tudi tako gre, ne ugovarjam, ampak z mojo igralko, našo najboljšo ženo, sva šla z ladjo.

IVAN SERGEJEVIČ: In kako vezo ima s tem vsa ta poraba vode?

SOFRON VLADIMIRIČ: Po čem pa mislite, da sva plula? Kaj me zdaj tako gledate? Še niste videli vode na odru?

IVAN SERGEJEVIČ: Ja, vodo sem. Bazenček, plitvo prekrita tla ali kak manjši slap, mogoče fontanico, toda morje?

SOFRON VLADIMIRIČ: Gledalci so navdušeni. Za vsako ponovitev ...

IVAN SERGEJEVIČ: Za vsako?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, menda, kakopak! Hudiča se radi usajate zaradi malenkosti! A mislite, da bo morje ves čas na odru, da se nam usmradi? Tudi druge predstave je treba igrati.

IVAN SERGEJEVIČ: Ampak, toliko denarja za eno samo produkcijo? In to samo za vodo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Glejte, vam skozi govorim, vzdrževati tako gledališče ni mačji kašelj. Saj ne rečem, ene stvari so že od prej, ampak za življenje, za življenje pa je potrebna voda.

IVAN SERGEJEVIČ: Prosim?

SOFRON VLADIMIRIČ: Življenje se je razvilo iz vode. Umno, čisto in nepopisno lepo doživetje. Kaj ste pozabili?

IVAN SERGEJEVIČ: Mi je znano iz zgodovinskih dram.

SOFRON VLADIMIRIČ: Najprej so bile preproste celice, potem mige-talkarji, pa alge in korale, potem že rakci in ribice, dokler nismo dvignili frisov in pokukali na obalo. Potem je šlo dokaj hitro. Verski obredi, totemi, Stonehenge, piramide, antično gledališče, kruha in iger, inkvizicija, trubadurji in renesansa, za tem pa vsa ta današnja navlaka. Veste koliko je to ene vode? V rokah držite račun.

IVAN SERGEJEVIČ: Za življenje?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tudi tako lahko rečete, ja.

IVAN SERGEJEVIČ: Ste ga vsaj poravnali? Zakaj ste zdaj tiho? Halo? Ste ga vsaj poravnali?

SOFRON VLADIMIRIČ: Nismo.

IVAN SERGEJEVIČ: A se zato tuširate na ministrstvu?

SOFRON VLADIMIRIČ: A ste zato tu?

IVAN SERGEJEVIČ: Med drugim.

SOFRON VLADIMIRIČ: Prijazno so nam dovolili.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa predstava?

SOFRON VLADIMIRIČ: Mislite to, ko igrava z ženo *Gostovanje v Panami*?

IVAN SERGEJEVIČ: Ja.

SOFRON VLADIMIRIČ: Trenutno miruje.

IVAN SERGEJEVIČ: V vaši hiši pa imate vodo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Prosim?

IVAN SERGEJEVIČ: Pri hiši – ki jo gradite – tam je voda?

SOFRON VLADIMIRIČ: Oprostite, nobene hiše ne gradim.

IVAN SERGEJEVIČ: Rekli so, da vam pokrivajo streho.

SOFRON VLADIMIRIČ: Pa kam gre ta tekst? Kje je ta presneti študent?! Če bi se tam na vašem ministrstvu kaj bolj zavzeli, bi točno vedeli, kako življenjskega pomena je voda! Ne pa da pridete in mi pametujete, kako bi morale reči funkcionirati! Popolnoma ste izgubili stik s prakso! Zaposlenih imate cel kup ljudi, ki nimajo kaj početi in si potem izmišljujejo prijavnice, rišejo koleke in hodijo v tujino, bes vas plentaj!

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj se razburjate? Vaš teater tone hitreje kot Atlantida.

SOFRON VLADIMIRIČ: Joj, ne omenjajte mi te predstave! Kakšna polomijada! Ampak vode pa smo imeli. Morate razumeti, ministrstvo nam je za več kot 100 % znižalo letno dotacijo. Če bo šlo tako naprej, bomo morali hišniško stanovanje preseliti na oder.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj ste ga že.

SOFRON VLADIMIRIČ: Aja? Najbrž nisem tako mislil. Potem bomo morali gledališče preseliti k hišniku.

IVAN SERGEJEVIČ: To je skregano z zdravo pametjo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, z njo se je lažje skregati kot spoprijateljiti.

IVAN SERGEJEVIČ: Gledališče v privatnem stanovanju, kje ste pa to videli?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ah, tega je vse več. V Panami, na primer. *Antigono* smo igrali v tuš kabini. Zelo priročno. Je tudi precej prozorna.

IVAN SERGEJEVIČ: Nekam pogosto ste v tej državi.

SOFRON VLADIMIRIČ: Če le gre.

IVAN SERGEJEVIČ: Gostovanja stanejo. Še posebej, če porabite toliko vode. Obnašati bi se morali preudarno.

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj se obnašamo preudarno. Ko gremo na gostovanje, vedno damo dvorano v najem.

IVAN SERGEJEVIČ: No, to je za pohvalit.

SOFRON VLADIMIRIČ: Hvala.

IVAN SERGEJEVIČ: Komu pa?

SOFRON VLADIMIRIČ: Panami.

IVAN SERGEJEVIČ: Panami?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, nekam moramo na gostovanje.

IVAN SERGEJEVIČ: Vi greste na gostovanje v lastno gledališče?

SOFRON VLADIMIRIČ: Zakaj pa mislite, da je tak račun? Na odru postavimo Panamo. Saj sem vam rekel, kako so nam oklestili stroške. Nekako se moramo znajti. Zdaj pa povejte, če to ni preudarno?

IVAN SERGEJEVIČ: Bi rekel, da je sled preudarnega v tem, ja.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, vidite. To si le pribeležite. "Sled" bi lahko zamenjali za kaj več – vsaj za "nanos" preudarnega na primer. V količinskem smislu se bolj poda. Ali pa preprosto rečete "stroškovno najbolj primerno". Kar prisvojite si to besedno zvezo, ne bom vam vzel za malo. Sicer pa *Antigono* igramo po delih. Sicer vedno isti del ...

IVAN SERGEJEVIČ: Po delih? Kako po delih? Vi vendar prikrajšate gledalce za marsikaj.

SOFRON VLADIMIRIČ: Za marsikaj – se strinjam, vendar ne za predstavo. Sem vam že povedal, kako priljubljena je naša *Antigona* tamkaj?

IVAN SERGEJEVIČ: Na vašem odru, spremenjenem v Panamo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Lahko tudi tako rečete, ja, če želite izrecno biti zlobni. Naše predstave so kratke. Me zanima, kako bi vi vodili tako gledališče, če bi morali zraven vzdrževati še ministrstvo.

IVAN SERGEJEVIČ: Ah, zdaj pa stresate kapitalne nonsense!

SOFRON VLADIMIRIČ: Čisto nič ne stresam! Kaj pa mislite?! Saj je popolnoma jasno! Vsa gledališča v državi vzdržujejo ministrstvo. To je splošno znano. Pa ne samo gledališča – tudi galerije, koncertni odri, kinodvorane in vsi umetniki. Brez nas ministrstvo ne bi imelo smisla in bi propadlo. Vendar smo veseli, da imajo vsaj kak program. Igrajo ministre, tajnike, referente, komisarje, računovodje, čistilke in vse ostalo, kar rabijo za svojo predstavo. Vam povem, niti niso tako slabi, sploh ne. Seveda igrajo večinoma komedije in farse, ampak to odlično, vrhunsko, z vso predanostjo!

IVAN SERGEJEVIČ: Kako zmorete?

SOFRON VLADIMIRIČ: Si mislite, da nam ni lahko, kaj? Včasih ne spravimo skupaj niti ene besede. Enostavno jih nimamo od kod vzeti. Prvak samo stoji na odru in se razkazuje. Včasih pride že kar priklonjen. Zakaj mislite, da je ves čas na urgenci? Po vsaki predstavi ga ravnajo. Mogoče bi si morali pustiti brado. Ste se že navadili na kostum?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne razumem vas!

SOFRON VLADIMIRIČ: Rabite nekoga, ki bo dal več vsebine vašemu življenju. Kakšnega dramatika ne bi bilo slabo uporabiti.

IVAN SERGEJEVIČ: Sam si dajem vsebino!

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakšna neizmerna karizma! Za koprodukcijo z vesoljem bi nam prišel prav en tak samosvoj gledališki inšpektor!

IVAN SERGEJEVIČ: Kdaj bo premiera?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ves čas je.

IVAN SERGEJEVIČ: In naslov?

SOFRON VLADIMIRIČ: *Naše gledališče.*

11. prizor

IVAN SERGEJEVIČ IN ROGOVILOV.

*Bolniška postelja, v kateri prvak preživlja dneve.**Bere in ureja pisma.**Pristopi Ivan Sergejevič.*

IVAN SERGEJEVIČ: Prvak Rogovilov ...?

ROGOVILOV: Kdo ste vi?

IVAN SERGEJEVIČ: Gledališki inšpektor Ivan Sergejevič Balzamor, vam na uslugo.

ROGOVILOV: A vi ste ta?

IVAN SERGEJEVIČ: Nihče ne bi smel vedeti, da prihajam. A poslalo se je pome s šoferjem.

ROGOVILOV: Sofronu nič ne uide.

IVAN SERGEJEVIČ: Spomnim se vas iz otroštva.

ROGOVILOV: Kako se me spomnite?

IVAN SERGEJEVIČ: Oče mi je pripovedoval o vas. Igrali ste Othella in vse okoli vas je bilo prozorno.

ROGOVILOV: Kar priznajte, da sem se vam moral zdeti velik posebnjež, original, kakor pravimo, ali pa še kaj hujšega?

IVAN SERGEJEVIČ: Ni mi bila dana čast, da bi vas osebno spoznal.

ROGOVILOV: Bilo je nekaj prizanesljivih ljudi, katerim se še dandanes zdim malodane genij. Samo zato sem prišel na svet, da bi posnemal

druge ... Bog mi je priča! In tudi živim nekako samo zato, da oponašam velike ume, ki sem jih preštudiral. Zgodaj sem se pričel kisati in ponavljati veliko dramatiko pod pretvezo sanjavnosti. A preživljam se v potu svojega obraza, tega mi nihče ne more očitati.

IVAN SERGEJEVIČ: Dajte, no, igrilstvo vendarle ni tako težaško delo.

ROGOVILOV: Moj kozarec sicer ni velik, pa le pijem iz svojega! Umetnost je pomembna stvar, preizkusni kamen vsega. Nekdo mora odstranjevati plevel.

IVAN SERGEJEVIČ: Kar je danes plevel, je lahko jutri nova moda.

ROGOVILOV: Tudi takih floskul sem se naposlušal. To vam je najbolj cenena in najbolj plehka vrsta izvirnosti. Lahko me postavite iz oči v oči z resnico, pa ne bom niti trenil z očesom. Toda tudi dobljenega zadoščenja se človek nasiti. Hudoben sem ...

IVAN SERGEJEVIČ: Dajte, no ...

ROGOVILOV: Ne, dovolite, da se odprem. Hudoben – pa kaj potlej? Kako to človeka poživi, ne boste verjeli. Prej so se mi v neskončni verigi vlekle nepotrebne in nejasne misli s trdovratno enoličnostjo, moj novi položaj pa jih je pospremil rakom zvižgat. Mar mi je za rampo, mar za pisma bralcem, mar za ves svet. Zdaj bom ostal na urgenci.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa krediti?

ROGOVILOV: Gledališče je garantiralo zame, naj se Sofron ukvarja s tem. Želel bi vrniti otroštvo.

IVAN SERGEJEVIČ: Tega v gledališču ni.

ROGOVILOV: Imamo očeta, imamo Sofrona, kaj še hočemo več? Vsekakor nič ne more pokvariti dejstva, da je praznoglavi klobasač, samoljubni pametnjak in prezgodnji starec, do muke neoriginalno bitje, vendar ob njem mi je bilo dano dokončno razviti in vzgojiti to bogato naravo, ki jo posedujem. Tako je to v tej industriji, naravni red stvari. Prihajajo drugi kroji in modeli. Veste, pravijo, da ima človeška ribica

le tri sekunde dolg spomin. Ampak je kje kdo, ki lahko pove, kako dolgo trajajo te njene sekunde? Kaj se tako zbadljivo smejite, Sergej Ivanovič?

IVAN SERGEJEVIČ: Nisem Sergej Ivanovič, temveč Ivan Sergejevič.

ROGOVILOV: Oprostite, ta azijska imena. Kaj je torej s tem vašim nasmehom?

IVAN SERGEJEVIČ: Vse vas ima v šahu.

ROGOVILOV: Mene se nikoli ni upal lotiti z manirko!

IVAN SERGEJEVIČ: Manirko?

ROGOVILOV: Manirko, ja, manirko!

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj je manirka?

ROGOVILOV: Palica za maniro. Pa ne suha. Debela rogovila je in ... kar nekaj je je skupaj. Ko vam jo nekajkrat položi čez hrbet, ne boste več dolgo na nogah.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne razumem! Pretepa vas – kdo? Sofron Vladimirič?

ROGOVILOV: Saj vam pravim – mene ne. Druge pa. Sovraži maniro. Še posebej rad je gajžlal Golopljoka.

IVAN SERGEJEVIČ: Golopljoka?

ROGOVILOV: Arhetipa Ivanoviča, saj veste ... – našega drugega najboljšega, ki je zašel v bolj spotakljive vode. Tudi z replikarko ga je. Nemalokrat! Ni čuda, da mu je ušel. Ta ni imel sramu. Še v spanju je kradel replike. Z maniro je hodil spat.

IVAN SERGEJEVIČ: A ste zato vi ves čas na urgenci?

ROGOVILOV: Semkaj si ne upa. Sovražijo ga. Vedo, kaj počne.

IVAN SERGEJEVIČ: A Sofrona?

ROGOVILOV: A so vam natvezili, da mene, seveda. Poglejte samo njegovo ženo. Ničkolikokrat ji je polomil vse kosti. Vsa je v mehaničnih zglobeh. Zato pa prenaša njene izpade. Ampak kaj to pomaga, reva je le še kimajoča lutka. Njeno našopirjeno kokodakanje ga ne prizadene. Opleta s praznimi marnjami in veže otrobe! Vse to je dobro premišljena ihta. Dobro pogledajte, boste videli niti.

IVAN SERGEJEVIČ: Niti?

ROGOVILOV: Tako jo ima, ja. Ta mlada, Liza, se mu je uprla, zdaj pa ima leseno nogo.

IVAN SERGEJEVIČ: A ni padla s stropa?

ROGOVILOV: Kakšnega stropa, lepo vas prosim. Manirko ima ovito v žametno zaveso, da ne trga kože, samo modrice povzročajo in drobi kosti.

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj to počne?

ROGOVILOV: Nekoč je bil direktor lutkovnega gledališča. Navada je železna srajca. Nikoli ni razumel živih igralcev.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj se vam je pravzaprav zgodilo?

ROGOVILOV: Vse skupaj smo si izmislili. Toda gledalci so nam verjeli in so nam jedli iz rok. Prav nič jih ni bilo strah. Lahko smo jih božali in včasih celo katerega odpeljali domov. Prav nič se niso čutili ogrožene. Vsak večer so me čakali z odprtimi očmi. Vedno sem imel za njih kak priboljšek. Ne bi znal natanko razložiti, kdaj so se tako razvadili, da jih nič več ni zadovoljilo. Nekega dne so vdrli v mojo garderobo in me oklofutali. Takrat sem bil prepričan, da mi bo Sofron brez premišljanja stopil v bran, a je potegnil z njimi. S transparenti na predstavah so me pozivali k odstopu. Zavihteli so se na oder in mi slekli kostum, češ da sramotim gledališki ansambel. Sofron in njegova sta pobegnili v Panamo, tukaj pa smo se vsak dan soočali z demokracijo. Zahtevali so bulvar in veseloigre. Tisti študent Nikitka, ta je bil njihov kolovodja. Prevratnež! Kaj vse jim je obljubil! Nemogoče reči! Pokovko, pečeno koruzo z maslom in soljo,

sladkorno peno in sladoled, alkohol in osvežilne napitke, pavzo za na stranišče, vroče brisače in lavorje.

IVAN SERGEJEVIČ: Lavorje?

ROGOVILOV: Namakali so noge med predstavo. A nič jih ni odobrovoljilo.

Kadar koli so lahko prišli na oder in se slikali z nami. Kdor koli se je lahko vključil v igro in jo prevračal po svoje. Morali smo govoriti njihove besede, se postavljati po njihovo. Postali smo pajaci – se prekopicovali, trkali z nogami in si metali torte. V živo smo občevali, se pretepali in streljali s pravim orožjem. Ta Nikita Kantagrjuhin, ali kako se že piše, se je oklical za kritika in se pričel gizdati. Začele so padati glave. Bil je nagle jeze in zanešenjaškega značaja. Sredi parterja smo mu postavili razkošen prestol in s tega je odločal. Če mu kaj ni bilo všeč, je palec obrnil navzdol, in verjemite mi, ne bi bili radi v koži ubožca, ki ni zadovoljil njegovih gledalskih apetitov. Usmrtitve so kmalu postale najbolj obiskane. In kakšne žaljivke so letele na uboge izgubljene duše! “Glej ga, no, Ezopa skisanega, kako se drži! Božji volek, pa tak! Bukova pamet! U, kakšno seme si mi! Same slanike boš jedel!”

Nihče si več ni upal priti delat k nam. Ukinil je vstopnice in materni jezik. Izmisлил si je čisto svojo žlobudranščino. In če je imel kdo kaj proti, so ga javno odrli. Kože so uporabili za novo zastorje. Vsem v opomin.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj vendar govorite ...?

ROGOVILOV: Dali smo jim vse, kar so hoteli – kako bi drugače? Številčno so nas prekašali. Izprijena drhal. Še dobro, da so si skočili v lase in se zravšali med sabo. Njegovi in Fjodorjevi privrženci.

IVAN SERGEJEVIČ: Šofer se je udeležil te rabote?

ROGOVILOV: Bil je fanatičen zagovornik totalnega teatra.

IVAN SERGEJEVIČ: Totalni teater?

ROGOVILOV: Ah, samo priljubljena kvanta, ki ne pomeni nič. Dobrodošla krinka za kritike, ki ne znajo preprosto povedati, da jim je bilo nekaj všeč, a ne vedo, zakaj. A poznate kak netotalni teater, vas vprašam?

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj vem ..., najbrž ne. In kaj je pomenil Fjodorju – ta totalni teater?

ROGOVILOV: Temu? Nič drugega kot totalni kaos. Zagovarjal je tezo, da je edina prava igra le tista, ki se je ne zavedaš. Hotel je ukiniti tekste, režijo, igralce, scenografijo in seveda gledalce ...

IVAN SERGEJEVIČ: Kako se je končalo?

ROGOVILOV: Vse skupaj je pobrala gledališka kuga.

IVAN SERGEJEVIČ: Kuga?

ROGOVILOV: Prenaša se prek gledaliških listov in okuži vsakogar, ki misli, da razume teater. To so bili najburnejši časi v zgodovini našega gledališča. Najpomembneje je, da se je obdržalo.

IVAN SERGEJEVIČ: O vsem tem ne vem ničesar.

ROGOVILOV: Seveda vlada vse te podatke skriva. Ne želijo, da se ogenj razširi. Sedaj imajo preko ministrstev, občin in drugih vzvodov dober pregled nad našo dejavnostjo. Navsezadnje ste tudi vi del tega. Vendar iskra še ni čisto pogašena.

IVAN SERGEJEVIČ: Govorite, kakor da vam je prav.

ROGOVILOV: Seveda mi je!

IVAN SERGEJEVIČ: Po vsem, kar ste pretrpeli?

ROGOVILOV: Dejstvo je, da se gledališče mora spremeniti! Tako ne gre več naprej! Sužnji odra smo!

IVAN SERGEJEVIČ: Ste zato toliko na urgenci?

ROGOVILOV: Nekaj imam za vas.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj je to?

ROGOVILOV: Moj las.

IVAN SERGEJEVIČ: Tega ne morem sprejeti.

ROGOVILOV: Zadnji ostanek moje prezence. Le vzemite ga, še prav vam pride. Jaz ga več ne rabim. Od zdaj naprej bom samo še kip.

IVAN SERGEJEVIČ: Pred glavnim vhodom?

ROGOVILOV: Pred glavnim vhodom v smrt. Kako se počutite?

IVAN SERGEJEVIČ: Lep, ravno prav dolg las je. Ste prepričani ...?

ROGOVILOV: Kar pojdite. Osvojite oder. Jaz že kamenim.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne morem vas pustiti tako ...

ROGOVILOV: Pojdite! Ne bo mi hudega. Na občini so mi obljubili cel trg. In z malo sreče bodo ptiči srali po meni. Vesel sem, da bom vsaj po smrti imel hvaležno publiko.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj jo imate že zdaj. Obstajajo vendar hvaležni gledalci – celo ves sindikat.

ROGOVILOV: Vse skupaj je samo zrak, napihnjjen balon. Številke se ves čas prirejajo. Vse je prikrojeno Sofronu in njegovi blaznosti. V resnici ni ničesar, vse je prozorno, da se lahko reče, da je. Upal sem, da boste vi kaj spremenili.

IVAN SERGEJEVIČ: Ste zato spisali prijavo?

ROGOVILOV: Sofokles z elektrodistribucije mi je pomagal. Mogoče ste zdaj pomislili, da sem izdajalec, a povem vam, nihče ni dal temu poslopju toliko krvi. Igral sem praktično skoraj že vse – od odčitovalca vode do Othella. A ne prenesem več praznega avditorija. Nič ni bolj žalostnega kot zevajoči stoli. Včasih sanjam, da me lovijo.

IVAN SERGEJEVIČ: Prazni stoli?

ROGOVILOV: Zdi se mi, da me požirajo. Cel kup jih teče za mano in vpije: "Ti si kriv! Ti si kriv!"

IVAN SERGEJEVIČ: Pa ste prvak gledališča? Celo ambasador!

ROGOVILOV: Pa saj samo igram!

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj?

ROGOVILOV: Da sem vse to. Pravi prvak je le Sofron ... On edini lahko igra igralca. Goji idejo o Velikem gledališču. Pa ne v kvalitativnem smislu.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako to mislite?

ROGOVILOV: Sem bi rad zvabil druga gledališča, prodril v njihov ustroj, jih zastupil s svojim leporečjem in novodobnimi idejami o produkciji z Združenimi narodi, z vesoljem, planeti in galaksijami. V bistvu pa bi jih po domače povedano rad preprosto zasegel – njihove proračune, ansamble, nepremičnine, tehniko, delavnice, kader, vozni park, vse. Njegovi apetiti so črna luknja. Hodi v Panamo in tam odpira skrivne račune. Rad bi vodil svet. Ga režiral po svoje. Le za to mu gre. Ne more biti dvomov, da sta v nezaslišanih dejanjih zmešanih ljudi, vsaj za moje pojme, vseeno nekakšna logičnost in upravičenost. Pri njem ne. Koškov je že zdavnaj izgubil vsak stik s skriptom. Sproti si dovoljuje raznorazne popravke in jih utemeljuje z vsem, kar mu pride pod roke. Ničesar se ne ustraši. Vsi smo zanj samo material, samo glina za njegov izprevrženi Babilon.

IVAN SERGEJEVIČ: Čim prej ga moramo ustaviti!

ROGOVILOV: Nimate ga kje prijeti. Izmuzljiv je kot voda. In v vseh pogledih je do kraja prepričan v upravičenost svojih dejanj. Njegova religija je njegovo lastno božanstvo. Kadar mu ne uspe izvršiti namere, hodi naokoli togoten, temen, nepotešen, lačen, kakor da ga je kdo užalil, mu vzel plen, živež ... Takrat ne pozna usmiljenja. Zaradi pijanosti od lastne moči, svetosti njegove jeze in tope samozavesti je izredno nagnjen k tragični komičnosti. V takem stanju je zmožen vsega. Lahko ga povleče v najbolj plehek stand-up. Misliti si ne morete! Čeprav se vselej kesa in hodi naokoli v nekem uročenem stanju sramu in studa in snubi za sočutje vse in vsakogar, ki mu pride nasproti, kakor da je on žrtev.

IVAN SERGEJEVIČ: Ko to povem na ministrstvu, ga bodo takoj zamenjali.

ROGOVILOV: Njega? Kako?

IVAN SERGEJEVIČ: Nastavili bomo drugega. Na primer vas. Objavili razpis ...

ROGOVILOV: Vedno bo on.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako "vedno bo on"?

ROGOVILOV: Kaj ne razumete?

IVAN SERGEJEVIČ: Ne.

ROGOVILOV: On je električar.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj naj bi to pomenilo?

ROGOVILOV: Brez njega je mrak.

12. prizor

SOFRON VLADIMIRIČ in IVAN SERGEJEVIČ

ter OSTALI.

*Raznotero pohištvo, ki je še nedolgo tega poživljalo oder,
ga zdaj kazi. Vse je prekucnjeno, odprto in razmetano.*

SOFRON VLADIMIRIČ: Leta, mlada leta – kakor koprena nad jutranji-
mi, še od sanj zatečenimi vekami. Enkrat pomaneš oči in že z vso

bistrino zagledaš smrt. Gledaš vanjo: “Čas je,” ti reče – resnična in živa, bolj kot boš ti kadar koli, “čas, da odložiš kostum.” Ti pa ne moreš doumeti. Čudiš se: Od kod ta “že”?

IVAN SERGEJEVIČ: Pa ja vi še ne umirate?

SOFRON VLADIMIRIČ: Vsi umiramo. To reč, nanizano do smrti, imenujemo življenje in sproti si seštevamo leta, pa je vendarle samo golo odštevanje. Komaj si skočil na vlak in že si spet na postaji.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne odštevamo mi.

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj to je tisto. Za vsem tem je nedosegljivi pisec.

IVAN SERGEJEVIČ: Večni lučkar?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tisti, ki je izdal nalog.

IVAN SERGEJEVIČ: Nalog?

SOFRON VLADIMIRIČ: In podpisal naročilnico.

IVAN SERGEJEVIČ: Vi?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne jaz. Nekdo, ki za vse to odgovarja.

IVAN SERGEJEVIČ: Hm, ko bi le bilo tako.

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj je.

IVAN SERGEJEVIČ: Ne vem, če tukaj kdo za kaj odgovarja.

SOFRON VLADIMIRIČ: Od kod vam ta vera?

IVAN SERGEJEVIČ: Končajva ta brezplodni diskurz.

SOFRON VLADIMIRIČ: Mislil sem, da imate radi dialog. Ves čas ga spodbujate ...

IVAN SERGEJEVIČ: To počnem iz kurtoazije.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakšne besede! Kakšen igralski subjekt, kakšni registri!

IVAN SERGEJEVIČ: A lahko, prosim, nehate z guncanjem afen?

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj pa naj guncam? Dramaturge? Te priliznjene bergle, ki ne znajo ne igrati, ne režirati in ne pisati, radi pa bi bili zraven. Kot prizadeti otroci. Vključimo jih v družbo! Dajmo jih v posebne šole in se delajmo, da so normalni! Tudi za njih imam končno rešitev. Ta prisad se je že preveč razširil.

IVAN SERGEJEVIČ: Genocide obožujete!

SOFRON VLADIMIRIČ: Ja, ti so res moja slabost, priznam. A kdo, ki v resnici ljubi teater z dušo in telesom, jih ne?

IVAN SERGEJEVIČ: V formularje za financiranje ste zapisali, da formirate zbor sužnjev!

SOFRON VLADIMIRIČ: A sem se kaj zlagal? Kaj mi bo domačnost in odličnost raja! Pekel je spektakel!

IVAN SERGEJEVIČ: Spektakelskost vodi v predanost podobi nad vsebino in to v golo formalistično estetiziranje ter idejno votlost. Mistifikacija in drugi poceni gledališki učinki, kot na primer voda na odru ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Ah, golo prodajanje formalizmov! Kaj pa umetnikov credo, njegov etični odnos do sveta in ustvarjanja, ki ne nazadnje sestavlja vso to mrežo emotivnih, racionalnih in intuitivnih motivov, ki ga vodijo pri njegovem delu? Vidite, tudi sam znam vihteti črke! Vi, intelektualci, zbrani okrog ministrstva, in vaši derivati pogosto zasmehujete koncept "nevidne roke umetnosti", češ, to je prodajanje megle, ta mehanizem ne bo nikoli ničesar pognal, nikoli ničesar spremenil, a zraven pozabljate, da je umetnost tako kot narava – večna sprememba. V tej edini stalnici pa se da najti za vsakogar košček miru, kotiček za spoznanje.

IVAN SERGEJEVIČ: Koncept gledališča kot perpetuum mobila se ni nikoli obnesel. Nekdo to plača, ni zastoj.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj pa govorite?

IVAN SERGEJEVIČ: Gledališče je samo na posodo. Treba ga je zaščititi pred nami samimi.

SOFRON VLADIMIRIČ: Čestitam!

IVAN SERGEJEVIČ: Za kaj pa?

SOFRON VLADIMIRIČ: Vaš nastop je svojevrstna hvalnica življenju!

IVAN SERGEJEVIČ: Je imel Rogovilov prav, ko je rekel ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj je rekel ta urgenčar?

IVAN SERGEJEVIČ: Samo za igro vam gre.

SOFRON VLADIMIRIČ: Bežite, no! Pa tako lepo enostavno je vse skupaj! Zame je svet pomaranča. Olupim jo, odcedim, nakrhljam ali pa posušim. Vem, kaj bi z njo. Za razliko od vseh teh samooklicanih kritiških eminenc, ki so kot prevarani možje, posebej v tej deželi; besni, ko zadnji izvedo resnico, da je užitek že razdeljen. Tukaj so si zgradili svoj sistem izmaličenih vrednot, v katerem lahko zdaj mirno čofotajo in se jim ni treba bati za položaje ... Jaz temu pravim kompost, ne pa talija! Raje pri priči smrt storim, kot da se grem še samo en nadaljnji hip ta kri pijoči neobstoj ... Pri nas velja, da iz ustvarjalcev potegnemo največ, kar se da. Torej, da si, ali pač nisi!

IVAN SERGEJEVIČ: Ste zato premikastili direktorja državnega gledališča?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ta me bo učil, kako prenašati ideje, pripovedi in izročilo množičnemu občinstvu? Ta preležani duh! Ta Razsipovski, ta Filofej, ali kako se že kliče, ta bulvarski polovnjak, me je mislil zadušiti, preklemski! Saj nisem nor, da bi se mu pustil! Pa sem mu jih dal po grbi s tistim njegovim kipcem za najboljšo predstavo v celoti!

Saj vam je znano! Vem, da vam je ... – naš skupen projekt je zmagal na festivalu. Naj bom jaz kriv, da napravijo samo eno statuo? Hotel jo je le zase. Ampak, kje je že to. Do zdaj so se festivali že posodobili,

imajo pripravljenih več kopij in vsak se lahko slika s svojo nagrado in jo odnese domov. No, saj obveščeni ste, ne rečem, ampak vaši podatki že mejijo na trač rubriko. Ne bodite, no, tak zoprnik. Od vas gledalci pričakujejo več.

IVAN SERGEJEVIČ: Umetniški vodji vašega gledališča se je zmešalo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Laskate mi.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj se je zgodilo z njenim možem?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ta filozofski pesjan! Če ne bi nosila službe domov, bi še živel! Zgodila se nam je ulica. Ona je zdaj na ministrstvu, kot veste.

IVAN SERGEJEVIČ: Kave kuha.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj takega! Pa so kaj prida?

IVAN SERGEJEVIČ: Saj ničesar ne prikrivate!

SOFRON VLADIMIRIČ: Veseli me, da je tako skrbno zabeleženo. Nekam žolčni ste danes?

IVAN SERGEJEVIČ: Sit sem teh vaših neslanosti.

SOFRON VLADIMIRIČ: Zanimivo. Vaša nečimrnost najbrž strahotno trpi. Priča smo zagrizeni togoti. Kar dajte si duška, no, kar izvolite. Priobčite še kakšno neumestno!

IVAN SERGEJEVIČ: Zakaj pa vi niste dramatik?

SOFRON VLADIMIRIČ: Saj smo vsi. Eni pač ne zapisujejo.

IVAN SERGEJEVIČ: Kar obregajte se.

SOFRON VLADIMIRIČ: Notranje prizorišče človeka je večna drama. Jeza ni polnjena paprika, bolj jo pogrevaš, slabša je. Človekova sposobnost ustvarjanja po eni strani izjemno pozitivno vpliva na njegovo

delovanje v skupnosti in v medsebojnem komuniciranju znotraj nje, po drugi strani pa mu sposobnost domišljije in predvidevanja različnih scenarijev v posamezni situaciji omogoča lažje preživetje. Vsi smo dramatik, vsi imamo načrte. Želimo priti do srži. Zastavimo si cilje, se skušamo prirežirati do njih.

IVAN SERGEJEVIČ: Torej smo vsi tudi režiserji?

SOFRON VLADIMIRIČ: Na koncu gre vedno za aplavz. Kadar koli kaj premagamo, smo si vseč, pritrjujemo si, če to delimo, pričakujemo, da nas odobravajo.

IVAN SERGEJEVIČ: Imate prav: je zelo enostavno.

SOFRON VLADIMIRIČ: Na kaj ciljate?

IVAN SERGEJEVIČ: Obtoženi boste gledališkega holokavsta.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, to ste me pa prijetno presenetili! Pa vendar zmorete širine!

IVAN SERGEJEVIČ: Kako boste reagirali?

SOFRON VLADIMIRIČ: Nisem kriv, vaša ekscelenca.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako strašno samoljubni ste!

SOFRON VLADIMIRIČ: Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen.

IVAN SERGEJEVIČ: Na gledališkem dvorišču ste zakopali trupla režiserjev in se v kletnih prostorih obsceno znašali nad kritiki.

SOFRON VLADIMIRIČ: Samo milo za drago. Samo milo za drago.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako morete?

SOFRON VLADIMIRIČ: Prav vsakega, ki gobca, bi morali tako! A najprej smo iztrebili to sitno pisunsko leglo, ki se napaja z našo sokrvico, seslja našo esenco in krvoločno pljuva po našem trudu. Preveč se nam jih je nabralo, pa smo jih splinili. Smrdelo je že od njih. Vi sploh

veste, kako smrdi zadovoljni kritik? Nič ne smrdi bolj kot zadovoljni kritik!

IVAN SERGEJEVIČ: Saj niso bili zadovoljni.

SOFRON VLADIMIRIČ: Seveda so bili. Kritiki ne iščejo popolnosti. Oni so nesrečni ob idealnih razmerah. Kaj je življenje kritika brez ene same možnosti pritožbe?

IVAN SERGEJEVIČ: Grozi vam smrtna kazen, upam, da se tega zavedate?

SOFRON VLADIMIRIČ: Verjamem, da se bo resnica izkazala.

IVAN SERGEJEVIČ: Za ministrstvo sem spisal več sto strani dolgo obtožnico, v kateri med drugim piše: Da ste s soprogo Arino Nikolajevno ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Našo najboljšo igralko.

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj je to toliko važno?

SOFRON VLADIMIRIČ: Nič. Samo povem. Naj bo črno na belem.

IVAN SERGEJEVIČ: ... v Panami sklenili kup škodljivih pogodb na račun gledališča, ki ga vodite ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Kar je nekemu škodljivo, je za drugega mana.

IVAN SERGEJEVIČ: Opozorili so me na vaše besedno sladkosnedje.

SOFRON VLADIMIRIČ: Prav gotovo si take časti nisem zaslužil.

IVAN SERGEJEVIČ: Tukaj sem, da razkrijem vaše mračno intrigantstvo, ne pa da poudarim vaše prednosti.

SOFRON VLADIMIRIČ: Zaneslo me je, priznam. Lep čas ni bilo nobenega pravega dramatika na razpolago, pa sem si dovolil sam ... Ampak naj vas opozorim, da imam samo poklicno šolo ...

IVAN SERGEJEVIČ: Ne rabim nikakršnega opozorila!

SOFRON VLADIMIRIČ: To se vam mogoče samo tako zdi. Ne vem, koliko ste vajeni mejnih psiholoških situacij. Postaviti se svetu po robu ni isto kot dvigovati krilo naši najboljši igralki.

IVAN SERGEJEVIČ: A me je Arina Nikolajevna zatožila?

SOFRON VLADIMIRIČ: Nič ni “zatožila”, menda tudi jaz znam biti gledalec, če je potrebno za dobrobit te ustanove!

IVAN SERGEJEVIČ: Prisluškujejte, Sofron Vladimirič? Še ena v množici vaših obskurnih grdobij.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ali ni lepo vzdrževana?

IVAN SERGEJEVIČ: Saj ne gre za avto!

SOFRON VLADIMIRIČ: Ko stopa ta ženska k tebi, stopa tako, kakor da ti nese vso srečo tvojega življenja naproti. Videti je bila tako srečna. Njen obraz je kazal dostojanstven izraz, kakršnega ima otrok samo, kadar je zelo zaverovan v svojo igro. In ko vam je rekla “veliki oder je najin” ... Najraje bi vama stekel v objem! Kakšen človek bi morali biti, da bi jo pri tem ustavil. Ne človek, robustna skala. Ne silite me, da bi še govoril, vidite, da mi je težko.

IVAN SERGEJEVIČ: Če želite zadoščenje, sem vam na voljo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Sladkost velikodušnih občutkov! Ivan Sergejevič, naj vas morda odrem na meh? To ni po mojem okusu. Pojav banalnosti je sicer v življenju na splošno zelo koristen, toda romantično v izpozabo prehajajoče čustvo se hitro izprazni. Vsekakor vam svetujem previdnejše doživljanje.

IVAN SERGEJEVIČ: A mi grozite?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ha, ha, ha, ha – resnično me znate spraviti v dobro voljo!

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj vam je na meni tako smešno?

SOFRON VLADIMIRIČ: Zdite se mi razpoloženi za srčne bolezni. Poznam ta občutek. Kapilare na licih vam ga rišejo. Gotovo imate na ministrstvu

izvrstne maskerke. Vrh tega pa bi bilo zelo mehkužno od mene kazati s prstom na druge, čeprav imajo veliko masla za ušesi.

IVAN SERGEJEVIČ: O kom govorite?

SOFRON VLADIMIRIČ: Sindikat gledalcev – saj ste že slišali zanj? To vam je klika! Saj že cela dežela govori!

IVAN SERGEJEVIČ: O čem?

SOFRON VLADIMIRIČ: Da imamo zabite gledalce, kajpak.

IVAN SERGEJEVIČ: Vi ste mi res eksperiment. A ste si dali kdaj pregledati glavo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Me veseli, da vas tako zanimam.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako boste razložili tole: Na odru imate skladišče, vaši igralci ves čas igrajo ista besedila, nimate vaj ne ponovitev, na premiere se požvižgate in vaše biljeterke se ukvarjajo s prostitucijo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Nisem jaz kriv, da je oder tako vsestranski, svetovna dramatika pregorela, igralci tako večji, premiere same sebi namen, sploh pa ni moja stvar, kaj punce počnejo v prostem času!

IVAN SERGEJEVIČ: Prosim vas, ne povzdigujte glasu!

SOFRON VLADIMIRIČ: Evo, ga že nižam. Bo ta ton primeren?

IVAN SERGEJEVIČ: Nisem mislil na ton, samo jakost.

SOFRON VLADIMIRIČ: Jaz prilagajam ves aparat, naj se ve, kako sem kooperativen.

IVAN SERGEJEVIČ: Zbranih je cel kup dokazov. Pripravljate 22 let dolg abonma z eno samo predstavo – pa kje ste še to videli? Kako ste sploh mislili kaj takega izvesti? Menda vam je bilo jasno, da se bo razvedelo?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tako moderne predstave še ni bilo!

IVAN SERGEJEVIČ: Razložite.

SOFRON VLADIMIRIČ: Gre za koprodukcijo z vesoljem. Za sodelovanje z vsem, kar obstaja. Zrak, voda, življenje, eter, cigare, konjak, kaviar, ostrige, čas in besede, neznansko število besed. Absolutni prostor kot oder. Uporabimo le tisto, kar je že. Ničesar drugega. Ste že slišali, da se dajo misli militarizirati? Ja, militarizirati. Orožje je lahko iz njih. Zdaj me pa gledate, kot da sem z lune padel. Raje več berite.

IVAN SERGEJEVIČ: Dosmrtno vam bomo dali! Še prej pa vas bomo križali!

SOFRON VLADIMIRIČ: No, no, le počasi. Čemu taka prenagljenost? A nimam pravice do obrambe? Bodite prizanesljivejši, Ivan Sergejevič. Sploh so to moji prvi gledališki prestopki. Če jih lahko tako opredeljujemo, glede na to, da se jih ne zavedam. Veliko delam gratis, pa se ni čuditi. Rečem vam brez komplimentov: dosti sem se obtesal v svetu in po svoje sem tudi psiholog. Če ne bi imel tega daru, bi že zdavnaj propadel; pohodili bi me. Gledalca je treba uročiti, čustveno destabilizirati ...

IVAN SERGEJEVIČ: Vi mislite, da smo popolni tepci, kaj?! Mislite, da nič ne vemo?! Da vam je vse dovoljeno?

SOFRON VLADIMIRIČ: Prosim? Kako?

IVAN SERGEJEVIČ: Pripravljate sovražni prevzem drugih gledališč!

SOFRON VLADIMIRIČ: Ojoj, ne morem vam oporekati. Na tej točki pa ste me. Zakoličili! Premagan sem. Naredite z mano, kar hočete. Sprejemam to z neskaljenim mirom, kakršen mi je v krvi. Navsezadnje se spoznate na gledališko pravo, inšpektor ste, imate vsa sredstva. Ampak če bi o meni vedeli več, če bi me bolje spoznali, če bi se kdaj spoprijateljila ob kozarčku omamne usode, bi mogoče drugače gledali name.

IVAN SERGEJEVIČ: Zgodaj ste izgubili mater.

SOFRON VLADIMIRIČ: Curriculum vitae! Kako pravilno osvetliti nekoga preteklost? Usoda, ki je nepopustljivo morila moja otroška leta, je v

moji mladosti še pridobila na teku – o tem ne veste nič, kaj? Ni se več igračkala z mano, temveč me je odsihdob trpinčila. Daj si duška! – sem ji vzklikal –, ti črni čas! Vedno je na koncu tunela luč – so mi pravili, a jaz sem odgovarjal: Kaj mi bo luč tam, kjer je že sonce, rabim jo prej! Nesreča me je na čase tako zagrizeno preganjala, da sem že mislil, da gre za najino osebno reč. Kakšen prekleti urok! Da, kot pribito, res sem bitje, nagnjeno k nasladam, obdarjeno z izredno tankim nosom za okus, vendar sem v svoji kletki vztrepetal in skoprneval kot ujeta ptička. Vedel sem, da obstaja svetlejša in širnejša nebo. Neko noč sem si drznil obiskati gledališče, ko je bil oder prazen ...

IVAN SERGEJEVIČ: Reflektorje ste kradli. Vse imamo zavedeno.

SOFRON VLADIMIRIČ: Morebiti drži, ne bom se pretvarjal ... – a končalo se je zame sila razodetno. V tišini upočasnjenega odrskega ožilja, kjer le skriti odsev igralske sile podrhtava med olesenelimi deskami, sem spoznal ... kaj? Inspirativno svobodo odrskega prostora! Nikoli več nisem bil prepuščen samemu sebi. Mojo dušo je nenadoma napolnila smelost, da sem zakipel v plemenitem stremljenju; kar je bilo do tedaj razredčeno, se je zgostilo. Kako je zadonelo v meni! Nemudoma sem pričel živeti po nareku inercije. Domišljija je počasi ušla preko meja. Le redki morejo prenesti tako oster preobrat.

IVAN SERGEJEVIČ: Radi takole prismodujete, kaj? Ta vaša nuja po paradiranju z besedami ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Dokler je parada, še ni treba umreti. Mimo tega sem zdaj pripravljen priznati, da sem včasih ravnal napak. Vidite, samo zaradi tega je vredno živeti. Formiram tako imenovano absolutno gledališče. Ne vem sicer, kako daleč v preteklost vam seže znanje, vendar je vobče znano, da so bila gledališča nekoč mnogo bolj skupaj. Praktično je bilo eno samo. Besede še niso obstajale – dramaturgija in njen lok seveda ja, vendar se postavlja vprašanje, če sploh gre za lok. Vsaka premica je del nekega kroga, vsaka beseda del nekega besedila in vsako gledališče del nečesa večjega, prostranejšega, absolutnejšega. Takrat, v tistem zamrznjenem trenutku neskončnosti, se je rodilo pragledališče kot neskončno majhna in zelo gosta točka, v kateri je bil, kljub nepredstavljeni majhnosti, zapakiran prav ves oder, na katerem danes stojimo.

IVAN SERGEJEVIČ: Od tu vaše absolutno gledališče?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ničesar večjega ne bo, nobenega večjega avditorija, nobene entitete, ki bi to lahko preseгла – zadnje meje pokrajine, ki na zunaj ne meji na nič več. A ni to pomirjujoče? A ni to vredno tega neskončnega aplavza, po katerem tako hrepenimo?

IVAN SERGEJEVIČ: Bes vas nesi, Sofron Vladimirič, vi ste res kolosalni unikat! Vaši apetiti ...

SOFRON VLADIMIRIČ: ... so črna luknja. Kje sem že to slišal? A vendar sem tudi sam samo v službi scenerije tega gledališča. Zrinil sem se zraven tako, da sem prišel odčitat vodo, zdaj na vrhuncu odraslih let sem vodja tega gledališča, vitez in glavni praporščak, general, admiral in prekanjeni strateg, izmuzljivi politik in verižni gospodarstvenik, guru, mislec, erudit in veliki lučkar! Tudi ubogi na duhu zmorejo vsaj kanček odrske prezence. Moja je bila mišji drekec, zdaj gnojim vse okoli sebe. Naša gledališča danes več kot nazorno odražajo razvoj družbenih elit, katerih del so seveda tudi sama. Popolnoma so odrezana od realnih težav ljudi in zasledujejo ali ideološke agende, ali klišejske trende, ali politične cilje. Skratka, gledališča so postala del problema in ne rešitve oziroma refleksije.

IVAN SERGEJEVIČ: In kakšna je po vašem rešitev iz teh indoktriniranih spon?

SOFRON VLADIMIRIČ: Predajmo se neskončnosti odra!

IVAN SERGEJEVIČ: Boste že prenehali s tem vašim dokumentarizmom!

SOFRON VLADIMIRIČ: Vi ste trčeni! Kakšnim dokumentarizmom neki! Ne znate iz sebe – to je!

IVAN SERGEJEVIČ: Vi pa kar blebetate in blebetate ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Poglejte se od zunaj! Ko se bosta igravec in gledalec združila v eno – takrat bomo lahko govorili o zmagoslavju gledališča nad življenjem!

IVAN SERGEJEVIČ: Ne morem verjeti, kaj mi govorite!

SOFRON VLADIMIRIČ: Bodite sam svoj gledalec, lepo vas prosim, za božjo voljo! In nehajte služiti malenkostim!

IVAN SERGEJEVIČ: Vem, kaj hočete: Ubiti gledališče!

SOFRON VLADIMIRIČ: Vehementno zavračam!

IVAN SERGEJEVIČ: Pragmatično.

SOFRON VLADIMIRIČ: Vi ste bedak, gledališki skopljenec!

IVAN SERGEJEVIČ: Vi pa živoder in slepar! Radi bi bili nekak gledališki velikaš!

SOFRON VLADIMIRIČ: Bolj mi pritiče žlahtnik, bi rekel.

IVAN SERGEJEVIČ: Satanska ošabnost!

SOFRON VLADIMIRIČ: Seminarska podgana!

Ivan Sergejevič v prizadetosti obmolkne.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako ...?

Sofron Vladimirič občudujoče vzklikne.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakšen čudovit zaplet! (*In spravljivo nadaljuje.*)

Ampak, dajva, vnesiva to nepotrebno jedkost. Odnosaji, ki so bili sedaj nejasni, so se opredelili. Ne bi mi bilo prijetno, če bi ponesli s seboj misel, da se me spominjate z odporom – četudi znate biti tudi vi hud debater. Človek lahko razume vse: ustroj nebesnega svoda in siromaštvo obložene mize, kako je mogoče, da se drugi človek drugače usekuje kakor on, pa ga bega. V stari Perziji so vsako idejo preresetali dvakrat. Najprej trezni in nato pijani.

IVAN SERGEJEVIČ: Saj se ničesar ne smeva dotakniti.

SOFRON VLADIMIRIČ: Seveda se lahko.

IVAN SERGEJEVIČ: Kako? Vaša žena, cenjena igralka ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Najboljša, kar jih je!

IVAN SERGEJEVIČ: Prav ta, mi je povedala, da je vse to za predstavo.

SOFRON VLADIMIRIČ: Če imate pri sebi pravnji tekst, lahko vadiva ...
Saj sami veste, pa nočem nepoštено namigovati ...

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj pa las na odru?

SOFRON VLADIMIRIČ: Svojčas sem do zadnje kapljice izpil ves grenki in strupeni kelih podrejenega životarjenja. Danes sem tu pred vami in se zagovarjam za tolovajstvo, ki ga nisem storil.

IVAN SERGEJEVIČ: Morili ste!

SOFRON VLADIMIRIČ: V čast in slavo matičnega odra!

IVAN SERGEJEVIČ: Za vas je vse vegasto!

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne bodite, no, tako znanstveni značaj! Obrnite se k svojim od boga danim čutom! A ni to ena velika zoprniža, me obtoževati, da sem iz gledališča naredil predstavo?

IVAN SERGEJEVIČ: Navadno žlobudralo ste!

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne bom več sledil vašemu nivoju. Nič se ne more zoperstaviti evoluciji temeljne človekove gledališke ustvarjalnosti! To ni le ubito premetavanje duha.

IVAN SERGEJEVIČ: Vas pa lepo zanaša. A se je Jaguškin vrnil z odvajanja? Kaj vam je dal?

SOFRON VLADIMIRIČ: Vetra ne moremo spreminjati, lahko pa nastavimo jadra!

IVAN SERGEJEVIČ: Naj vas bo sram te vloge!

SOFRON VLADIMIRIČ: Biti igralec ne pomeni samo izostreno misliti, temveč ljubiti modrost, tako da skladno s tem, kar ti narekuje, živiš na odru življenje preprostosti, neodvisnosti, velikodušnosti in zaupanja. Toda zakaj se ljudje sploh spridijo? Kakšna je narava

razkošja, ki nas oslabi in uniči? Ste prepričani, da nič od tega ni prisotno tudi v vašem življenju? Ljudje sodijo, da je resnica raztegljiva in jo vlečejo narazen ter gnetejo do nerazpoznavnosti, dokler sami s svojimi dejanji ne sedejo vanjo. Tedaj je konec transformacije. Branijo jo, kot da je edina svetost, motiv in smisel njihovega življenja. Napravite eksperiment ... Vsakič, ko hočete reči gledališče, recite raje "življenje". Kaj dobite? Prepotrebni nefizični element energije za večni boj! In zakaj, vas vprašam, ne bi bilo tako? Zakaj umetnost ne bi bila plin, brez katerega ne bi več zmogli, hrana, brez katere telo ne bi več grelo, prostor, od katerega bi se lahko razlikovali?

V svojem življenju sem služil nevzdržno muhastim, zamejenim, hudobnim in z dolgočasnim praznoglavcem, in če sem se kaj tedaj naučil, je vezati moje niti na njihovo razpoloženje in ga z vzvodi lastne, kakopak lažne prisklednosti, uravnavati po svoji volji. Zdaj se gotovo sprašujete, kako je prisklednost lahko lažna. Prisklednost je prisklednost, golo podrejanje tujim apetitom zavoljo drobtinic z njihove mize. Vendar so nianse! Ali to počneš, da preživiš ali pa da kaj spremeniš? In ni je plemenitejše pritlehnosti, kot je slednja.

IVAN SERGEJEVIČ: In vi, kaj vi spreminjate?

SOFRON VLADIMIRIČ: Gledališče!

IVAN SERGEJEVIČ: Lažete!

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakor vas je volja. Nekdaj sem med gledalci srečeval izvirne, samosvoje ljudi. Potlej pa zdrkne čas, kakor bi se s sankami spustil po klancu. Komaj se ozreš, si že čisto pri kraju. Kaj se je pravzaprav zgodilo tukaj, bo ostalo za vedno zavito v tančico skrivnosti.

IVAN SERGEJEVIČ: Počitnice rabim.

SOFRON VLADIMIRIČ: Vi nimate počitnic, dragi moj gledališki inšpektor, kaj ne vidite?

IVAN SERGEJEVIČ: Kaj mi govorite, Sofron Vladimirič?

SOFRON VLADIMIRIČ: Zaposleni ste v tem gledališču.

IVAN SERGEJEVIČ: Nečesa bi se rad oprijel ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Moja ramena vam bodo vedno na razpolago.

Ivan Sergejevič se trudno oprime Sofrona Vladimiriča. Ta zakliče ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Petjuška! Pri tej priči mi stopi v vinotoč; vedro žganja mi prinesi! Si slišal? Vedro žganja, pa hitro! Da se mi pri tej priči pokaže tule na odru!

Prihiti Nikita.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Gospod direktor!

SOFRON VLADIMIRIČ: Nikita?! A sem tebe klical, neroda? Spravi se mi nazaj v parter, kaj ropočeš!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Inšpektor je tukaj!

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakšen inšpektor?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Biljeterke ga ne spustijo naprej, ker nima vstopnice.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kakšen inšpektor, Nikitka, govori, da bi te vrag!

NIKITA KANTAGRJUHIN: Pravijo, da so gledališki. Radi bi okrasili naš oder s svojo prisotnostjo.

ROGOVILOV: To ni možno. Ivan Sergejevič je vendar tukaj.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Niso oni, gospod.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako niso oni? Kateri pa?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Niso Ivan Sergejevič. Drug človek so. Gosto, črno brado imajo čez polovico obraza.

SOFRON VLADIMIRIČ: To ne more biti res ...

Sofron Vladimirič se sprašujoče zagleda v Ivana Sergejeviča. Ta nekaj pomenca, nato se požene v beg. Sofron Vladimirič zbegano gleda za njim.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ne bi mu prisodil takšne agilnosti. Si ga videl?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Koga?

SOFRON VLADIMIRIČ: Tega našega Balzamova! Sicer človek nervoznega temperamenta, vendar koliko duše! Kako omikan duh! Neznanska osredotočenost. Kako da nisem opazil?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Česa?

SOFRON VLADIMIRIČ: Ves čas sem mislil, da je on v našem gledališču, pa smo mi v njegovem. Kako mistično doživetje! Pa sem slišal stare govoriti o tem.

Sofron Vladimirič se z novim odnosom do stvari razgleda naokoli.

SOFRON VLADIMIRIČ: Vendar tisto so bile legende. Čeprav ... v času pa res ni nič takega, kar ne bi bilo primerno za zgodbo. Znatna stvar! Kakšen dramatik! Kakšen dramski vrtinec! Kronos, zvestoba večnosti. Čas, čemu nasproti ploveš? Kaj izpodrivaš?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Hočete reči, Sofron Vladimirič, da smo že ves čas na gostovanju?

Sofron Vladimirič mu resno prikima.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Kaj pa gledamo?

SOFRON VLADIMIRIČ: V tihem in mirnem toku človeškega življenja je skrita velika drama časa.

V zaodrju nastopi direndaj.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kdo moti moj tok?

Zasliši se zvonjenje cerkvenih zvonov. Sofron Vladimirič zavpije tja.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj se dogaja? Otroci spijo!

PETJUŠKA: Liza je v zraku!

SOFRON VLADIMIRIČ: Kdo jo je dvignil?

FJODOR: Nihče!

SOFRON VLADIMIRIČ: Neverjeten talent!

ARINA NIKOLAJEVNA: A je živa?

PETJUŠKA: Ne vem.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Kako ne veste?

PETJUŠKA: Nismo preverili.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Menda ja poznate razliko?

FJODOR: Sem in tja se ziblje.

SOFRON VLADIMIRIČ: Ali maha s krili?

PETJUŠKA: Ja. In zdržema leze čedalje bolj navzgor.

FJODOR: Lahko je veter.

SOFRON VLADIMIRIČ: A so scenci že nazaj iz kazina?

PETJUŠKA: Ne.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj pa zvonjenje?

PETJUŠKA: Ne prihaja od njih.

SOFRON VLADIMIRIČ: Torej ni veter. Dala je odpoved.

PETJUŠKA: Pustila je poslovilno pismo.

SOFRON VLADIMIRIČ (*Se razveseli.*): Pa imamo dramo! To bo odličen škript – v kosteh čutim! A je dolgo?

PETJUŠKA: Za stran in pol.

SOFRON VLADIMIRIČ: Takoj razmnožit in razdelit, pa režiserje odkopat!

Dajmo zdaj naredit eno skupno fotografijo, da bomo imeli za spomin na to koprodukcijo! Fjodor, pokliči še druge!

Fjodor na kratko izgine z odra.

SOFRON VLADIMIRIČ: Petjuška, imaš kamero?

Petjuška izroči Sofronu Vladimiriču fotografsko kamero, ki jo ta ponudi Nikiti.

SOFRON VLADIMIRIČ: Nikitka, ti nas fotografiraj, ko si gledalec.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Želel bi biti zraven na sliki. Če sem že predsednik sindikata in sem pred kratkim diplomiral ...

Sofron Vladimirič za trenutek pomisli.

SOFRON VLADIMIRIČ: Imaš odrezke?

NIKITA KANTAGRJUHIN: Imam. Vse je poravnano.

SOFRON VLADIMIRIČ: Daj.

Nikita izroči direktorju nekaj papirčkov, ta jih na hitro premeri.

SOFRON VLADIMIRIČ: Za tri mesece smo rešeni. Prav, nam bo pomagal kdo iz tvojega sindikata.

Nikita gre s kamero do občinstva in nekoga poprosi ...

NIKITA KANTAGRJUHIN: Avdotja Jevgenijeva, bi bili vi, prosim, tako prijazni ... Tukaj skozi pogledate, tukaj pritisnete ... takole namerite ... no, poskusiva ...

Na oder se vrne Fjodor z Arino Nikolajevno, Rogovilovom in Lizo. Skupaj s Petjuško se namestijo za fotografijo. Pridruži se jim še Sofron Vladimirič, ki jih še malo razporedi ...

SOFRON VLADIMIRIČ: Spustite Arino Nikolajevno naprej, ona je naša najboljša ... Takole, ja.

NIKITA KANTAGRJUHIN: Počakajte še mene!

Nikita se stisne k tlom pred gručo, ki tako pripravljena pričakuje zre v kamero.

SOFRON VLADIMIRIČ: No, dajmo, zdaj pa vsi skupaj: Panama!

VSI SKUPAJ: Panama!

Vsi otrpnejo. Na oder pride moški z gosto, črno brado in aktovko pod roko. Iz nje vzame dokument, z njim požuga občinstvu ...

MOŽ Z GOSTO, ČRNO BRADO Razglašam vse prozorno!

Odide.

Tema.

Zadnji prizor

SOFRON VLADIMIRIČ in ARINA NIKOLAJEVNA.

Na odru je lik Sofrona Vladimiriča.

Na kolenih zavzeto nekaj išče.

Ob njem stoji Arina Nikolajevna in si razčesava lase.

Oblečena je v krznen plašč in nosi ogrlico iz biserov.

ARINA NIKOLAJEVNA: Sofron Vladimirič, kaj iščete?

SOFRON VLADIMIRIČ: Na odru je kri, Arina Nikolajevna.

ARINA NIKOLAJEVNA: Kri? Čigava kri?

SOFRON VLADIMIRIČ: Vseh nas.

ARINA NIKOLAJEVNA: Zakaj pa ves čas iščete na istem mestu? Za božjo voljo, poglejte vendar še drugje!

SOFRON VLADIMIRIČ: Tukaj je luč, Arina Nikolajevna.

V daljavi zabobni. Sofron Vladimirič vstane in prisluhne.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kaj bobni?

ARINA NIKOLAJEVNA: Voda prihaja. Vse bo sprala.

SOFRON VLADIMIRIČ: Luči nič ne more sprati.

Arina Nikolajevna se preneha česati.

ARINA NIKOLAJEVNA: Sladko je zaspati v domači hiši, na znanem odru, pod reflektorji, ki jih negujejo ljubljene roke ...

Sofron Vladimirič vstane in se pridruži Arini Nikolajevni.

SOFRON VLADIMIRIČ: Kako smo uporabni. Kako neizmerno smo uporabni!

Sofron Vladimirič vzame Arini Nikolajevni glavniki in jo prične česati.

Mrak počasi sprejme svoje nasprotje.

V daljavi bobni.

Z A S T O R

IZ IGRALSKE KOŽE